

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

Analýza hospodaření vybrané municipality - Žiželice

Bakalářská práce

Vedoucí práce
prof. Ing. Iva Živělová, CSc.

Autor
Šárka Dařílková

Brno 2016

ZADÁNÍ

Prohlašuji, že jsem práci: **Analýza hospodaření vybrané municipality – Žiželice**

vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 19. 5. 2016

.....
Šárka Dařílková

..

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí bakalářské práce prof. Ing. Ivě Živělové, CSc. za odbornou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi poskytla při zpracování této práce. Dále mé poděkování patří pracovníkům Obecního úřadu Žiželice nad Cidlinou, kteří mi poskytli podklady a informace pro zpracování praktické části. Také bych ráda poděkovala celé své rodině, která mě během celého studia podporovala.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá hospodařením obce Žiželice. Podkladem pro hodnocení hospodaření obce jsou rozpočty za sledované pětileté období (2010 – 2014). Na základě analýzy těchto sledovaných let pomocí příjmů a výdajů a dále na základě analýzy jejich vývoje se pokusím podat návrhy, které by vedly ke zlepšení hospodaření obce a rozvoji obce Žiželice.

Klíčová slova

Obec, rozpočet, příjmy, výdaje, finanční analýza

Abstract

The thesis deals with the management of the municipality of Žiželice. This analysis shows annual budget results in incomes and expenses of the municipality towards to results from municipality development analysis over the time period within 5 years from 2010 to 2014. Main purpose of this survey is improvement in municipality council management leading into development of Zizelice itself.

Keywords

Municipality, budget, income, outcome, financial analysis

OBSAH

1	Úvod.....	9
2	Cíle práce a metodika.....	10
3	Literární rešerše.....	11
3.1	Územní samospráva	11
3.2	Obec	12
3.2.1	Orgány obce	13
3.2.2	Působnost obce.....	16
3.2.3	Majetek obce	18
3.2.4	Hospodaření s majetkem obce.....	19
3.3	Územní rozpočet	20
3.3.1	Rozpočtový proces	21
3.3.2	Rozpočtový výhled.....	22
3.3.3	Struktura rozpočtu.....	22
3.3.4	Metody sestavování rozpočtu.....	24
3.3.5	Rozpočtová skladba	26
3.3.6	Příjmy územních rozpočtů	26
3.3.7	Výdaje územních rozpočtů.....	31
3.3.8	Finanční analýza.....	33
3.3.9	Dluhová služba.....	36
4	Praktická část	38
4.1	Charakteristika obce.....	38
4.2	Analýza vyrovnanosti a plnění rozpočtu.....	39
4.3	Analýza příjmů.....	40
4.3.1	Daňové příjmy.....	41
4.3.2	Nedaňové příjmy	44
4.3.3	Kapitálové příjmy.....	46

4.3.4	Přijaté transfery a dotace	47
4.4	Analýza výdajů	48
4.4.1	Běžné výdaje	49
4.4.2	Kapitálové výdaje.....	50
4.5	Finanční analýza obce Žiželice	50
4.5.1	Ukazatele likvidity	51
4.5.2	Ukazatele zadluženosti.....	52
4.6	Dluhová služba.....	53
5	Zhodnocení výsledků a doporučení	54
5.1	Navýšení daně z nemovitých věcí.....	54
5.2	Počet přihlášených osob.....	55
5.3	Poplatky	56
5.4	Výstavba nových rodinných domů.....	57
6	Závěr	58
7	Seznam použité literatury.....	59
8	Seznam obrázků	63
9	Seznam tabulek	64
10	Seznam grafů.....	65
11	Seznam zkratk	66

1 ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá hospodařením obce Žiželice za jedno volební období v letech 2010 – 2014. Cílem práce je zhodnotit hospodaření obce, zjistit meziroční příčiny změn rozpočtu a navrhnout vhodná opatření, která by hospodaření obce v následujících letech zlepšila.

Hlavním důvodem výběru toho tématu byl zájem se blíže seznámit s finančním stavem mé rodné obce. Myslím si, že je důležité, aby obyvatelé svých obcí měli přehled o tom, jak obec hospodaří s finančními prostředky, se svým majetkem a jaké projekty realizovala či jaké plány má obec do budoucna.

Důležité je, aby obec se svými finančními prostředky nakládala hospodárně, efektivně a účelně. Je tedy vhodné, aby orgány obce, respektive osoby v nich, byly dostatečně kvalifikované, jelikož správné nakládání s finančními prostředky daňových poplatníků vyžaduje odpovědnost a znalost fungování veřejné správy. V pozici zastupitelů obce by měli být osoby s různými znalostmi a zaměřením, aby pokryli co nejširší oblast zájmů dané obce a především, aby se obec nedostala do finančních potíží. Dohled nad zadlužeností obce drží Ministerstvo financí pomocí finančních ukazatelů.

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část obsahuje pojmy, které souvisí s danou problematikou a jsou podkladem pro praktickou část této práce. Teoretická část se zabývá územní samosprávou, vymezuje její orgány, působnost. Dále popisuje obec jako územní samosprávný celek, majetek obce a hospodaření obce a je zde rozebrán územní rozpočet obce. Dále se zabývá předpoklady financování obce a finanční analýzou.

Praktická část koresponduje s částí teoretickou. Po stručné charakteristice obce následuje analýza hospodaření obce. Předmětem analýzy je zkoumání příjmů a výdajů a hledání příčin způsobujících rozdíly mezi vývojem jednotlivých položek. Pomocí schváleného, upraveného a skutečného rozpočtu sleduji skutečnost, zda obec plní jednotlivé rozpočty ve srovnání se skutečností. Poslední část finanční analýza obce obsahuje ukazatele likvidity a zadluženosti, které jsou monitorujícími ukazateli Ministerstva financí.

V závěru práce jsou uvedeny návrhy a doporučení, které vyplývají z uvedené analýzy a mohou obci přispět k efektivnějšímu hospodaření.

2 CÍLE PRÁCE A METODIKA

Cílem bakalářské práce je zhodnotit hospodaření vybrané obce v letech 2010-2014. Ze zjištěných informací, které popisují finanční situaci obce, bude následně vytvořen návrh možných opatření, které by měly zlepšit hospodaření obce v následujících letech.

Literární rešerše se zabývá územní samosprávou, popisuje její orgány, působnost, majetek obce a hospodaření obce a je zde rozebrán územní rozpočet obce. Dále se zabývá předpoklady financování obce a finanční analýzou.

Další část bakalářské práce tvoří praktická část, která analyzuje hospodaření s finančními prostředky v obci Žiželice.

Výzkumná otázka:

„Je hospodaření obce Žiželice s finančními prostředky efektivní?“

Cíl práce bude vypracován pomocí jednotlivých dílčích cílů:

- 1) Teoretické vymezení řešené problematiky
- 2) Analýza hospodaření obce a výpočet vybraných finančních ukazatelů
- 3) Zhodnocení finanční situace a návrh opatření

První dílčí cíl – Při psaní bakalářské práce byly využity jak odborné literární zdroje, tak internetové odkazy, zákony a články.

Druhý dílčí cíl – Stručné seznámení s danou obcí pomocí její charakteristiky. Analýza ekonomické situace obce. Vývoj příjmů a výdajů ve sledovaných letech a výpočet finančních ukazatelů na základě zjištěných údajů.

Třetí dílčí cíl – Na základě výsledků z předchozích analýz budou navržena vhodná opatření a doporučení, při jejichž aplikaci by mělo dojít ke zlepšení finanční situace v obci.

V této bakalářské práci jsem postupovala následovně. Nejprve jsem za pomoci literární rešerše popsala současný stav řešené problematiky. Následovně jsem stručně popsala zkoumanou obec, její stručnou charakteristiku, slabé a silné stránky. K určení vývoje příjmů a výdajů a finanční analýzy byly využity interní zdroje obecního úřadu, FIN 2 – 12 M a rozvaha vždy ke sledovanému období. Následně jsem zhodnotila zjištěné výsledky a podala jsem návrhy řešení, které by mohly vést ke zlepšení hospodaření obce v následujících letech.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

Dle Pekové (2008) lze samosprávu definovat jako samostatné spravování záležitostí, které se bezprostředně dotýkají obyvatel. Samospráva je vykonávána na vlastní odpovědnost, vlastním jménem a vlastními prostředky samosprávných korporací. V obecné teorii je samospráva rozlišována na *územní a zájmovou*.

Územní samospráva je zakotvena v zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v hlavě 7. Územní samospráva je forma veřejné vlády a veřejné správy, je to spravování určitého území menšího než je stát na základě zákonem stanovené působnosti a ekonomických podmínek. Koudelka (2007) uvádí, že základními jednotkami územní samosprávy jsou na vyšší úrovni kraje a na nižší úrovni obce. Ve větších městech může existovat i samospráva na úrovni městských částí. Územní samospráva je reprezentantem svých občanů, jak uvádí Peková (2004), přesto by zároveň měla s občany spolupracovat a pozorovat jejich zapojení do práce v iniciativních a poradních orgánech územní samosprávy. Územní samospráva má právo samostatně hospodařit, nakládat se svým majetkem a samostatně rozhodovat o svých záležitostech (www.rozvojobci.cz).

Káňa (2007, s. 47) definuje *Zájmovou samosprávu* jako sdružování občanů se stejnými zájmy a zálibami nebo občanů, kteří mají společné cíle nebo stejnou profesi. Dle Ponikelského a kol. (2011) není zájmová samospráva ústavně zakotvena. Je svěřena na základě zákonů jednotlivým zájmovým subjektům, které ji zřizují. Řadíme sem například Českou lékařskou komoru, Českou stomatologickou komoru, Hospodářskou komoru ČR atd.

Tab. 1 Rozdělení samosprávy

Samospráva						
Územní samospráva				Zájmová samospráva		
Územní samospráva krajů a Územní samospráva Hlavního města Prahy				Samospráva profesní	Samospráva zájmových sdružení	
Obecní územní samospráva				Ústřední správa zájmových organizací		
Statutární město s úřadem magistrátu	Obec s úřadem výkonu	Obec s úřadem výkonu	Obec s úřadem výkonu	Oblastní, regionální, krajská správa zájmových organizací		
	rozšířené působnosti	přenesené působnosti	samosprávní funkce	Okresní správa zájmových organizací		
				Samospráva zájmové organizace		

Zdroj: vlastní zpracování (2016) dle Káni (2007)

Jedním z důvodů vzniku územní samosprávy dle Pekové, Pilného a Jetmara (2008) byla snaha zvýšit efektivnost veřejné správy. Nutností bylo vytvořit určité předpoklady fungování územní správy, které by vedly k této efektivnosti. Předpoklady byly shrnuty do dvou skupin:

1. *legislativní předpoklady*, které stanovují potřebu schválit všechny zákony umožňující vykonávat všechny její funkce, vymezit její autonomii a rámcová pravidla hospodaření,
2. *ekonomické předpoklady* fungování jednotlivých stupňů území. Umožňují vlastnit majetek a hospodařit s ním, sestavovat vlastní rozpočet a hospodařit na jeho základě.

3.2 OBEC

Dle Pekové (2004) je obec základní územní jednotkou státu a je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Obec je tvořena obyvatelstvem, které má právo na samosprávu a užívá společně vymezené katastrální území. Postavení obce je vnímáno stále významněji, což je výsledkem probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti na zabezpečování různých druhů veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu. U nás v České republice (ČR) je využíván smíšený model, to znamená, že obec vedle své samosprávné funkce zabezpečuje i přenesenou funkci, tedy výkon státní správy.

Jak uvádí Koudelka (2009), v České republice je obec vymezena ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kde je psáno, že základními územními samosprávnými celky jsou obce. Jde o společenství občanů, které má právo na samosprávu a stanovuje, kdy jsou obce správními obvody.

Dalším důležitým zákonem, který upravuje postavení obce, je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon vymezuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která spravuje vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec dále pečuje o rozvoj svého území a o potřeby svých občanů (Zákon č. 128/2000Sb).

Rozlišujeme tyto druhy obcí:

- 1) obce, které nejsou městy,
- 2) města,
- 3) obce s pověřeným správním úřadem,
- 4) statutární města,
- 5) hlavní město Praha členěná na městské části (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, s. 120-121).

Charakteristickými znaky obce jsou:

- vlastní území,
- obyvatelstvo obce,
- soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli,
- právní subjektivita a právotvorba (vydávání právních předpisů),
- vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (Koudelka, 2007, s. 94).

3.2.1 ORGÁNY OBCE

Dle Markové (2000) je obec spravována svými orgány. Tyto orgány můžeme členit na volené, výkonné, poradní a kontrolní.

3.2.1.1 U OBCÍ MŮŽEME ROZEZNÁVAT ORGÁNY Z HLEDISKA:

1) jejich složení:

- a) kolegiální, složené z více osob – zastupitelstvo, rada, výbory zastupitelstva, komise rady,
- b) individuální, tvořené jedincem – starosta,

2) demokratické legitimacy:

- a) přímo volené občany – zastupitelstvo,
- b) volené zastupitelstvem – rada, starosta, výbory,
- c) ustanovované jinak – komise, zvláštní orgány obce,

3) právního základu:

- a) prvotně ústavně zakotvené – zastupitelstvo obce,
- b) prvotně zákonně zakotvené – ostatní orgány v obci, včetně zastupitelstva městské části (Koudelka, 2007 s. 169).

3.2.1.2 ZASTUPITELSTVO OBCE

Zastupitelstvo obce, jak uvádí Koudelka (2007), je jediný z orgánů obce, který je ústavně zakotven. Zastupitelstvo volí na čtyři roky obyvatelé obce, kteří disponují volebním právem. Stanovení počtu členů zastupitelstva se řídí dle počtu obyvatel a velikosti územního obvodu.

Tab. 2 Stanovení počtu členů zastupitelstva

Počet obyvatel	Počet členů
do 500	5 až 9
nad 500 do 3000	7 až 15
nad 3000 do 10 000	11 až 25
nad 10 000 do 50 000	15 až 35
Nad 50 000 do 150 000	25 až 45
Nad 150 000	35 až 55

Zdroj: vlastní zpracování (2016) dle Markové (2000)

Zastupitelstvo se schází k zasedání dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zpravidla svolává a řídí starosta obce a koná se v územním obvodu obce. Z každého zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který je podepsán starostou. Zápis musí být pořízen do deseti dnů po skončení zasedání a je uložen na obecním úřadě k nahlédnutí. Pokud se zastupitelstvo nesejde po dobu delší než šest měsíců a není schopno se usnášet, může jej rozpustit Ministerstvo vnitra ČR. Zasedání zastupitelstva obce jsou veřejná, může se jej tedy zúčastnit každá fyzická osoba. Zastupitelstvo obce je schopné se usnášet pouze za účasti nadpoloviční většiny svých členů (Novotný, 2007).

Mezi pravomoci zastupitelstva dle Nevěčné (2013, s. 51) například patří schvalování rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní závěrky obce, která se sestavuje k rozvahovému dni. Dále zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce. Zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce a schvaluje jejich zřizovací listiny. Vydává obecně závazné vyhlášky obce. Zřizuje a ruší obecní policii a výbory, kde volí jejich předsedy a členy a odvolává je z funkce. Velmi důležitou kompetencí obecního zastupitelstva je také rozhodování o majetkoprávních úkonech.

3.2.1.3 RADA OBCE

Dle Novotného (2007, s. 34-35) je rada obce výkonným orgánem obce v samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat, jen pokud tak stanoví zákon. Radu obce tvoří starosta, místostarosta, popřípadě místostarostové a další členové rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady obce je lichý a činí nejméně pět a nejvíce jedenáct členů. Celkem nesmí počet členů rady přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce se nevolí v obcích, kde má zastupitelstvo méně než patnáct členů.

Podle Koudelky (2007, s. 196) radu svolává starosta. Schůze rady jsou neveřejné, přesto si k jednotlivým bodům může rada přizvat dalšího člena zastupitelstva obce či jiné osoby. Rada je schopna se usnášet jen tehdy, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Pro platnost usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Ze schůzí rady se vyhotovuje zápis a to do sedmi dnů od konání schůze. Zápis podepisuje starosta spolu s místostarostou či jiným radním. Tento zápis musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí zastupitelům obce.

Mezi kompetence rady například patří zadávání veřejných zakázek, zabezpečování hospodaření obce dle schváleného rozpočtu, vydávání nařízení obce (jedná se o jedinou pravomoc rady v oblasti přenesené působnosti), určení podoby obecního úřadu, kdy stanovuje celkový počet jeho zaměstnanců a provádí tzv. rozpočtové opatření v rozsahu, které stanoví zastupitelstvo (Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2006, 2006. s. 22).

3.2.1.4 STAROSTA

Starosta je dle Nevěčné (2013) vrcholným představitelem obce, který ji zastupuje navenek. Starostu do funkce volí zastupitelstvo obce z řad svých členů, stejně tak i místostarostu, popřípadě všechny místostarosty (podle velikosti obce). Dle zákona je starosta za výkon své funkce odpovědný zastupitelstvu (§103 odst. 2 zákona č.128/2000 Sb., o obcích).

Mezi pravomoci starosty patří:

- jmenování a odvolávání tajemníka obecního úřadu a to se souhlasem ředitele krajského úřadu,
- svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva rady obce,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- v obcích, kde není volena rada obce, smí starosta vydávat nařízení obce,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu,
- stanovit rozdělení pravomoci v obecním úřadu (Novotný, 2007, s. 36-37).

3.2.1.5 OBECNÍ ÚŘAD

Orgánem obce, jak uvádí Nevěčná (2013), je obecní úřad. Tvoří jej starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu (pokud funkce v konkrétním úřadě existuje, pokud ne, pak jeho funkce vykonává přímo starosta obce) a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Podle Koudelky (2007) existuje vždy obecní úřad ve složení alespoň starosty, místostarosty a případného sekretariátu, a to i v malých obcích, které nemají žádného zaměstnance. Naopak větší obce

mohou zaměstnávat větší počty pracovníků. Dle zákona rada obce může zřídit (pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu) odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu (§109 zákona č.128/2000 Sb., o obcích).

Nevěčná (2013) mezi základní funkce obecního úřadu řadí zejména plnění úkolů, které mu uložilo zastupitelstvo obce či rada obce, rozhodování v případech stanovených zákonem, pomáhání výborům a komisím v jejich činnostech, plnění funkce kontaktního místa mezi občany a správou obce.

3.2.1.6 KOMISE A VÝBORY

Marková (2000) uvádí, že zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Vždy musí být zřízen *kontrolní a finanční výbor*, ty předkládají svá stanoviska a návrhy zastupitelstvu obce. Dle Káni (2007) je počet členů jednotlivých výborů lichý, nejméně však pětičlenný a scházejí se dle potřeby. Členy těchto výborů nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani jiné osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadě.

Finanční výbor dle Koudelky (2007) provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly dané zastupitelstvem.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady, dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další úkoly dané zastupitelstvem.

Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány *komise*. Komise je výkonným orgánem, jestliže jí starosta svěří výkon určité části přenesené působnosti po projednání s ředitelem krajského úřadu. Komise je odpovědná radě obce, avšak ve věcech přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi. Komise se usnází většinou hlasů všech svých členů, počet členů stanoví rada.

3.2.2 PŮSOBNOST OBCE

Charakteristickým znakem obce je oprávnění k výkonu činností, která má obec zajišťovat. V této souvislosti pak hovoříme o působnostech obce, které v základní rovině můžeme rozdělit na dvě skupiny: *samostatná působnost* a *přenesená působnost*. Obě dvě působnosti by měly být vykonávány s ohledem na ochranu veřejného zájmu (Koudelka, 2007).

3.2.2.1 SAMOSTATNÁ PŮSOBNOST

Dle Břeně (2010, s. 16) se samostatnou působností rozumí výkon samosprávy, kdy obec spravuje záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů. Rozsah samostatné působnosti je stanoven především v zákoně o obcích a to takto: „*pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost*“ (Zákon č.128/2000Sb.).

Do samostatné působnosti obce mohou státní orgány a orgány krajů zasahovat pouze tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a to takovým způsobem, který stanoví zákon (Zákon č. 128/2000Sb.).

Obec v samostatné působnosti ve svém území pečuje v souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi o vytváření takových podmínek, které vedou k rozvoji sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.

Mezi základní součásti samostatné působnosti obce dle Žehrové a Pfeiferové (2010) nezbytně patří právo majetek vlastnit a samostatně s ním hospodařit. Z toho také vyplývá, že stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek smluvně nepřevzme. Povinnosti může obec ukládat v rámci samostatné působnosti místním právním předpisem, tj. obecně závaznou vyhláškou.

Při vydávání obecně závazných vyhlášek se musí obec řídit zákony a právními předpisy vyšší právní síly, v ostatních záležitostech se pak řídí jinými právními předpisy vydanými na základě zákona (Zákon č.128/2000Sb.).

3.2.2.2 PŘENESENÁ PŮSOBNOST

Dle Břeně (2010) se přenesenou působností obce rozumí výkon státní správy příslušným orgánem obce, a to zpravidla obecním úřadem. V případě přenesené působnosti se jedná o to, že stát zákonem přenesl na obce povinnosti zabezpečit plnění určitých úkolů, které svojí povahou náleží státu. Jedná se tedy o státní správu vykonávanou obcemi. Při výkonu přenesené působnosti se orgány obce řídí zákony a jinými právními předpisy, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů a opatřeními příslušných orgánů veřejné správy přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti.

Při výkonu přenesené působnosti vznikají obci náklady spojené s touto přenesenou působností, ty musí hradit ze svých příjmů. Přesto zákon o obcích uvádí, že stát je povinen kompenzovat tyto náklady, které jsou s výkonem těchto činností spjaty. Jedná se však pouze o příspěvek nikoliv a úplnou úhradu vynaložených nákladů.

V přenesené působnosti jsou obcemi vydávány místní právní předpisy, které jsou označovány jako nařízení. Při vydávání nařízení obce se orgány obce řídí pouze zákony a jinými právními předpisy (Žehrová, Pfeiferová, 2010). Metodickou a odbornou pomoc ve věcech přenesené působnosti vykonává vůči orgánům obcí krajský úřad.

Pro účely výkonu přenesené působnosti se obce rozdělují do třech stupňů:

- 1) **obce se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti** – Plní základní samosprávnou funkci. Do této kategorie spadají všechny obce tzv. I. stupně.
- 2) **obce s pověřeným obecním úřadem** – Vykonává státní správu pro vlastní obec i pro občany dalších obcí. V ČR je celkem 388 obcí s obecním úřadem s výkonem přenesené působnosti, jsou to tzv. obce II. stupně.
- 3) **obce s rozšířenou působností** – V ČR je celkem 205 obcí s obecním úřadem s výkonem správy s rozšířenou působností i pro další obce. Spravují občanské záležitosti, státní občanství, evidenci obyvatel, matriky a další záležitosti, jejichž rozsah je určen právními předpisy (Káňa, 2007 s. 52).

3.2.3 MAJETEK OBCE

Jedním z nejdůležitějších předpokladů existence územní samosprávy je dle Pekové, Pilného a Jetmara (2008) vlastnictví majetku. Zvolené orgány obce rozhodují o způsobu využívání majetku. Za svá rozhodnutí o hospodaření s tímto majetkem odpovídají svým občanům. Dle Žehrové a Pfeiferové (2010) musí být majetek obce využíván hospodárně a účelně v souladu se zájmy a úkoly obce, které jí vyplývají ze zákonem stanovené působnosti. Povinností obce je pečovat o zachování a rozvoj svého majetku a povinně eviduje svůj majetek podle zvláštních zákonů.

Vlastnictví majetku je předpokladem:

- 1) rozvoje lokálního a regionálního veřejného sektoru, občanské vybavenosti apod.,
- 2) existence a rozvoj vlastní podnikatelské činnosti obce, přestože posláním obce není podnikání, může významně přispět ke zvýšení vlastních rozpočtových příjmů,
- 3) možnosti získat úvěr, neboť může ručit za úvěr svým majetkem, zejména nemovitým (Peková, Pilný, Jetmar, 2002 s. 89).

Způsob nabytí majetku do obecního vlastnictví:

- 1) originární – samotné vytvoření majetku (např. výstavba),
- 2) zdědění či darování,
- 3) převod právní cestou (např. ze státu na obec),
- 4) vyvlastnění za náhradu (Marková, 2000, s. 31).

Majetek obce tvoří zejména **hmotný majetek**, tj. *nemovitosti* (pozemky, budovy, pozemní komunikace II. a III. třídy apod.), *movité věci* (vnitřní zařízení budov, stroje, přístroje apod.), *majetková práva a pohledávky*, *peněžní prostředky* (hotovost, zůstatky na účtech zřízených u finančních institucí), *cenné papíry* (i směnky, šeky apod.), **nehmotná aktiva** (software apod.). Z hlediska vlastnictví se v účetnictví třídí majetek v rámci pasiv na **vlastní zdroje** financování stálých a oběžných aktiv (peněžní fondy, majetkové fondy apod.), **cizí zdroje** krytí, která se dělí na *krátkodobé závazky* se splatností do jednoho roku (využívaný kontokorentní úvěr při nedostatku vlastních příjmů v rozpočtu) a *dlouhodobé závazky* (investiční úvěry, příjmy z emise komunálních obligací apod.). Pro přehled majetku z hlediska jeho struktury a zdrojů financování v peněžním vyjádření slouží rozvaha (Kadeřábková, Peková, 2012, s. 260 – 261). Dle Žehrové a Pfeiferové (2010) je důležité majetek obce podle toho, k čemu slouží, a to právě proto, že majetek obce je velmi významným faktorem z hlediska hodnocení bonity obce. Bonitou obce se rozumí schopnost obce dostát svým závazkům. Slouží k posouzení ekonomické situace dané obce.

3.2.4 HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM OBCE

Hospodaření obce se v zásadě projevuje ve dvou formách:

- 1) jako hospodářské využívání věci, které má obec ve svém vlastnictví,
- 2) jako finanční hospodaření s peněžními prostředky patřícími též do vlastnictví obce.

Každá obec má svůj specifický majetek, s nímž hospodáří. Podle charakteru tohoto majetku by také měla zvolit adekvátní způsoby a formy jeho hospodářského využití, aby nezůstával

bez užitku a aby nechátral. Naopak, tento majetek by se měl rozšiřovat, aby byl zdrojem příjmů rozpočtu obce (<http://denik.obce.cz>).

Mezi základní principy hospodaření obecního zřízení dle Břeně (2010) lze zařadit například tyto povinnosti obce: využívat svůj majetek účelně a hospodárně, chránit jej před jeho zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím, pečovat o rozvoj svého majetku, vést jeho evidenci.

Obce mohou s majetkem disponovat, tj. mohou jej prodávat, směnit, pronajmout nebo převést na jinou osobou, ale musí přitom dodržet podmínky, které jsou stanoveny zákonem o obcích. Po dobu nejméně 15 dnů před projednáním v orgánech obce musí být vyvěšen záměr, aby se k němu mohli vyjádřit a předložit své nabídky případní zájemci. Při prodeji se cena majetku sjednává ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, pokud se nejedná o cenu regulovanou státem (Marková, 2000).

3.3 ÚZEMNÍ ROZPOČET

Územní rozpočet je možné charakterizovat jako

- decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence,
- z účetního hlediska je bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje,
- je důležitým rozpočtovým plánem, dle kterého se v rozpočtovém období hospodaří,
- nástroj, který prosazuje cíle politiky obce a kraje.

Územní rozpočet realizuje koncepcí dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje na daném území. Zabezpečuje a financuje úkoly územní samosprávy, a to jak v samostatné působnosti, tak i v rámci přenesené působnosti (Nedorosta, Lukášková, Tupý, Tomašík 2010). Objem rozpočtu je odvozen od vlastních příjmů a výdajů, ale také od dotací, které získává ze státního rozpočtu.

Územní celky mají povinnost sestavovat rozpočet na jeden kalendářní rok, ten se kryje s rokem rozpočtovým. Obec má povinnost zveřejnit návrh svého rozpočtu nejpozději do patnácti dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu tak, aby se k němu mohli vyjádřit občané (Dittrichová, Ptatscheková, Jindra, 2010). Tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v platném znění (Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

3.3.1 ROZPOČTOVÝ PROCES

Rozpočtový proces lze etapizovat do několika fází a to: vypracování návrhu rozpočtu, zveřejnění návrhu rozpočtu, schválení rozpočtu, rozpis rozpočtu, hospodaření dle rozpočtu, změny rozpočtu, kontrola hospodaření, závěrečný účet (www.nb.vse.cz).

Obr. 1 Schéma rozpočtového procesu

vypracování návrhu rozpočtu ↓	§ 11 a 12* stanovuje, že obec je povinna v návaznosti na rozpočtový výhled a na základě rozpisu státního a krajského rozpočtu vypracovat rozpočet, který bude obsahovat příjmy a výdaje v členění podle rozpočtové skladby a závazné ukazatele
zveřejnění návrhu rozpočtu	§ 11* stanovuje povinnost vhodným způsobem zveřejnit návrh rozpočtu a to nejméně 15 dní před jeho projednáváním v zastupitelstvu obce
schválení rozpočtu	podle § 84** musí rozpočet schválit zastupitelstvo obce
rozpis rozpočtu	podle § 14* musí být rozpis rozpočtu podle rozpočtové skladby proveden neprodleně, rozpis musí obsahovat závazné ukazatele
hospodaření podle rozpočtu	podle § 15* se hospodaří v souladu se schváleným rozpočtem a provádí se pravidelná, systematická a úplná kontrola podle § 102** za hospodaření obce zodpovídá rada
změny rozpočtu	podle § 16* lze rozpočtovým opatřením provést organizační, metodické a věcné změny v rozpočtu podle § 102** provádí rozpočtové opatření rada
kontrola hospodaření	§ 15* a zákon č. 320/2001 SB., o finanční kontrole
závěrečný účet	podle § 17* obsahuje informace o plnění příjmů a výdajů v členění podle rozpočtové skladby a další finanční operace, vč. finančních vztahů s jinými rozpočty, současně je zpracována a zveřejněna závěrečná zpráva

Zdroj: <http://nb.vse.cz>

Pro všechny fáze je možné nalézt některé společné zásady a pravidla, podle nichž je nutné postupovat (Nedorosta, Lukášková, Tupý, Tomašík, 2010).

Mezi rozpočtové zásady patří:

- 1) pravidelnost – rozpočet je každoročně sestavován, předkládán a schvalován,
- 2) reálnost a pravdivost odhadů veřejných příjmů a navržených/schválených výdajů,
- 3) úplnost a jednotnost - rozpočet zahrnuje veškeré operace územní samosprávy,
- 4) dlouhodobá vyrovnanost,
- 5) publicita a srozumitelnost – veřejnost rozpočet zná a rozumí mu (<http://www.nb.vse.cz>).

Dle Žehrové a Pfeiferové (2010) patří schvalování rozpočtu k nejdůležitějším úkolům zastupitelstva obce. Rozpočet bývá zpravidla sestavován jako vyrovnaný, avšak zastupitelstvo může schválit i přebytkový rozpočet, pokud jsou některé příjmy daného roku určeny k využití až v následujících obdobích. Schodkový rozpočet lze také schválit, pokud bude možné schodek uhradit finančními prostředky z minulých let či příslibenou dotací.

3.3.2 ROZPOČTOVÝ VÝHLED

Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem, který slouží pro střednědobé finanční plánování. Pomocí rozpočtového výhledu zvažuje obec své potřeby a možnosti finančního zabezpečení. Každá obec je povinna prognózovat své hospodaření alespoň ve zjednodušené podobě. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, dává obcím možnost zvolit si takovou formu rozpočtového výhledu, která jim bude plně vyhovovat (Nedorosta, Lukášková, Tupý, Tomašík, 2010).

Rozpočtový výhled se dle Žehrové a Pfeiferové (2010) povinně sestavuje na základě uzavřených smluv a přijatých závazků na 2 – 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Obsahem rozpočtového výhledu by měly být souhrny základních příjmů a výdajů, které vyplývají zejména z dlouhodobých finančních zdrojů, závazků, pohledávek a potřeb dlouhodobě realizovaných záměrů. Rozpočtový výhled vychází ze správného odhadu budoucích příjmů. Měl by sloužit jako pomoc při rozhodování akcí, které překračují rámec jednoho rozpočtového roku.

Roční rozpočet není striktně vázán schváleným rozpočtovým výhledem. Přesto lze úlohu rozpočtového výhledu chápat zejména v zjednodušení zpracování návrhu rozpočtu, dále pak umožňuje obcím plánovat financování investic, poskytuje přehled o možnostech hospodaření v budoucnu i o možnostech využití návratných zdrojů financování.

3.3.3 STRUKTURA ROZPOČTU

Jak uvádí Peková (1997), ve vyspělých zemích se územní rozpočet sestavuje ve dvojí podobě. Na jedno rozpočtové období se sestavuje běžný rozpočet jako bilance běžných příjmů a výdajů. Znamená to, že běžné příjmy a běžné výdaje se vztahují k rozpočtovému roku, jde o takové příjmové a výdajové transakce, které se každoročně opakují. Naopak příjmy a výdaje, které se týkají delšího období, než je rozpočtový rok, jsou zachyceny v kapitálovém rozpočtu.

3.3.3.1 BĚŽNÝ ROZPOČET

Běžný rozpočet je bilance běžných příjmů a výdajů. Obsahuje položky, které se většinou opakují každý rok a slouží k zajištění provozních potřeb. Podobně můžeme mezi běžné výdaje zařadit takové výdaje, které se také každoročně opakují a slouží k běžné spotřebě. Výsledek bilance běžného rozpočtu může být nulový, kladný či záporný. Z dlouhodobého hlediska je kladen požadavek, aby běžný rozpočet byl přebytkový, eventuálně vyrovnaný (Žehrová, Pfeiferová, 2010).

Obr. 2 Obecné schéma běžného rozpočtu

Běžný rozpočet	
Příjmy	Výdaje
<i>daňové</i> - svěřené daně	mzdy a platy
- sdílené daně	povinné pojistné za zaměstnance
- místní poplatky	materiálové
- správní poplatky	energie
<i>nedaňové</i> - poplatky za služby	nájemné
- příjmy z pronájmu majetku	sociální dávky
- příjmy od organizační složky a příspěvkové organizace	výdaje na obecní podniky
- zisk obecních podniků	sankce za porušení rozpočtové kázně
dividendy z akcií, přijaté úroky	úroky
<i>transfery (dotace) - účelové</i>	pokuty
- neúčelové	ostatní (dary apod.)
	dotace vlastním organizačním složkám
	neinvestiční příspěvky příspěvkovým organizacím
	výdaje na sdružování finančních prostředků
	příspěvky dobrovolným svazkům obcí
(saldo - přebytek)	(saldo - schodek)

Zdroj: Lajtkepová E., 2013, s. 89

3.3.3.2 KAPITÁLOVÝ ROZPOČET

Kapitálový rozpočet zahrnuje položky investičního charakteru. Příjmy kapitálového rozpočtu tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, příjmy z prodeje finančního majetku, přijaté dotace a přebytek běžného rozpočtu. Jediným stálým zdrojem kapitálových příjmů je běžný rozpočet. Ostatní příjmy nejsou pravidelným zdrojem příjmů územních rozpočtů (Příručka člena zastupitelstva obce, 2002).

Obr. 3 Obecné schéma kapitálového rozpočtu

Kapitálový rozpočet	
Příjmy	Výdaje
z prodeje majetku	za hmotný a nehmotný majetek
z prodeje akcií a majetkových podílů	nákup cenných papírů
kapitálové transfery - účelové	kapitálové poskytnuté dotace organizačním složkám
- neúčelové	investiční příspěvky příspěvkovým organizacím
přijaté úvěry	investiční půjčky různým subjektům
příjmy z emise komunálních obligací	splátky úvěru

Zdroj: Lajtkepová E., 2013, s. 89

Běžný a kapitálový rozpočet jsou mezi sebou ve vzájemném vztahu. Tento vztah je znázorněn na obrázku 4 Vztah mezi běžným rozpočtem a kapitálovým rozpočtem.

Obr. 4 Vztah mezi běžným rozpočtem a kapitálovým rozpočtem

Zdroj: Provazníková R., 2015, s. 61

3.3.4 METODY SESTAVOVÁNÍ ROZPOČTU

Císařová a Pavel (2008) tvrdí, že pokud je rozpočet správně sestaven, je základem dobré činnosti jakékoliv obce, jelikož ovlivňuje kvalitu a rozsah poskytování služeb obyvatelům. Při tvorbě rozpočtu je nutná maximální pečlivost, aby byl rozpočet na své příjmové straně reálný a aby na výdajové straně došlo k zajištění naplnění sledovaných cílů. Tyto podmínky jsou do značné míry závislé na zvolené metodě rozpočtování.

3.3.4.1 PŘÍRŮSTKOVÝ ZPŮSOB

Přírůstkový přístup je dle Provazníkové (2015) tradiční způsob sestavování rozpočtu. Někdy jej lze nazývat jako způsob indexový. Při tomto způsobu sestavování rozpočtu zpravidla obec vychází z existující lokální politiky a standardů. Jak uvádí Císařová a Pavel (2008), základem tohoto přístupu je úprava rozpočtu z minulého období spočívající v navýšení určitým koeficientem. Ten může v některých položkách vycházet z růstu inflace, v jiných třeba z demografických změn (např. počet žáků ve školách). Z toho také vyplývají dle Provazníkové (2015) nedostatky tohoto přístupu, kdy se berou v úvahu historické náklady na službu a naopak

se nebere v úvahu, zda je služba spravedlivě rozložena mezi spotřebitele, zda je poskytována efektivně, zda odpovídá měnícím se potřebám a zájmům občanů. Naopak výhodou této metody je rychlost a levnost, a tím se také v současné době řadí mezi nejužívanější metody.

3.3.4.2 PŘÍSTUP NULOVÉ ZÁKLADNY

U této metody nejsou aplikovány údaje z minulosti, tvorba rozpočtu je tedy od nuly. Metoda je založená na vytvořeném seznamu činností, služeb a akcí, které chce obec v rozpočtovém období realizovat. Každá položka je detailně přezkoumána a stanoví se její priorita. Položky s nejnižší prioritou jsou ponechány bez financování. Celkový objem budoucích výdajů je součtem jednotlivých nákladů na položku. Pokud nastane situace, kdy jsou výdaje vyšší než disponibilní příjmy, pak musí obec přistoupit k redukci některých položek či k redukci jejich rozsahu. Nevýhodou tohoto přístupu je časová náročnost a vyšší nákladnost při sestavování rozpočtu. Výhodou je bezpochyby vyšší transparentnost rozpočtu a eliminace chyb při jeho sestavování (Císařová, Pavel, 2008).

3.3.4.3 FIXNĚ LIMITOVANÝ ROZPOČET

Tuto metodu využívá dle Hejzlarové (2010) zejména ústřední vláda k řízení vlastních odborů a ministerstev. Rozpočet je pro danou oblast služeb fixní a upravuje se pouze o očekávanou inflaci. Dle Provazníkové (2015) obce tuto metodu používají v případě, pokud poskytují veřejné služby nebo veřejné statky prostřednictvím jiných organizací. Podstatou této metody je poskytnutí paušální finanční částky, která je organizací rozdělena mezi nákladové položky. Organizace si naopak může krýt nedostatek finančních prostředků přebytkem z jedné položky do druhé. Ukázalo se, že tento způsob zvyšuje efektivnost.

3.3.4.4 ROZPOČTOVÁNÍ PODLE VÝSLEDKU (PERFORMANCE BUDGETING)

Po představitelích obce je při tomto přístupu vyžadováno, aby porovnávali nejen to, zda využití veřejných zdrojů bylo efektivní a hospodárné, ale také zda bylo dosaženo požadovaných cílů. Obec by se měla zaměřit na dva aspekty tohoto přístupu, a to:

- jaké záměry a cíle by měly být dosaženy a pomocí jaké politiky a jakým způsobem,
- jaké zdroje byly rozděleny, čeho a jak bylo ve skutečnosti těmito zdroji dosaženo.

Principem tohoto přístupu je sběr informací o výsledcích, nákladech a hodnocení efektivnosti. Při důsledném uplatňování této metody je její výhodou odhalování problémů a slabin v činnosti obce. Nevýhodou může být zaměření tohoto přístupu spíše na technologickou efektivnost než na účinnost (Provazníková, 2015, s. 55).

3.3.4.5 METODA PROGRAMOVÉHO ROZPOČTOVÁNÍ

Tato metoda spočívá v sestavování rozpočtu do struktury, která uspořádává plánované výdaje dle jejich výsledků nebo dle míry přispění k dosažení celkových cílů obce. Nejdůležitějším hlediskem programové struktury je účelnost. Jednotlivé cíle, které jsou strukturované dle míry účelnosti, jsou naplňovány přidělenými finančními zdroji. Pokud jsou známy cíle a potřebné zdroje, je možné určit míru efektivnosti poměrem užitku a nákladů, a tím tak vytvořit členění dle míry efektivnosti. Tuto metodu je nejvhodnější využívat při sestavení dlouhodobější strategie cílů v horizontu pěti let (Provazníková, 2015). Nevýhodou této metody je dle Císařové a Pavla (2008) zejména její pracnost. Při použití metody programového rozpočtování je zapotřebí kvalifikovaných lidí. Další nevýhodou je, že se tato metoda nevztahuje na všechny činnosti realizované obcí. To platí zejména pro výkon přenesené správy.

3.3.5 ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Upravuje způsob třídění všech peněžních operací rozpočtů municipalit. Rozpočtová skladba je založena na principu peněžních pohybů. Mezi peněžní operace jsou zahrnuty příjmy peněžních prostředků na účet a platby z bankovního účtu (výdaje, peněžní operace účtů hospodářské činnosti a peněžní operace účtů cizích prostředků).

Rozpočtová skladba používá třídění:

- *odpovědnostní* – pro obce je nepovinné. Závazné je pouze pro státní rozpočet,
- *druhové* – závazné pro všechny úrovně rozpočtů. Týká se všech peněžních operací a dělí se na příjmy, výdaje a financování,
- *odvětvové* – upravuje členění výdajů pro všechny úrovně veřejných rozpočtů, pro územní rozpočty i většinu nedaňových příjmů a kapitálových příjmů,
- *konsolidační* – prvkem třídění jsou tzv. konsolidační jednotky, které umožňují vyloučit duplicitu (Žehrová, Pfeiferová, 2010).

3.3.6 PŘÍJMY ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ

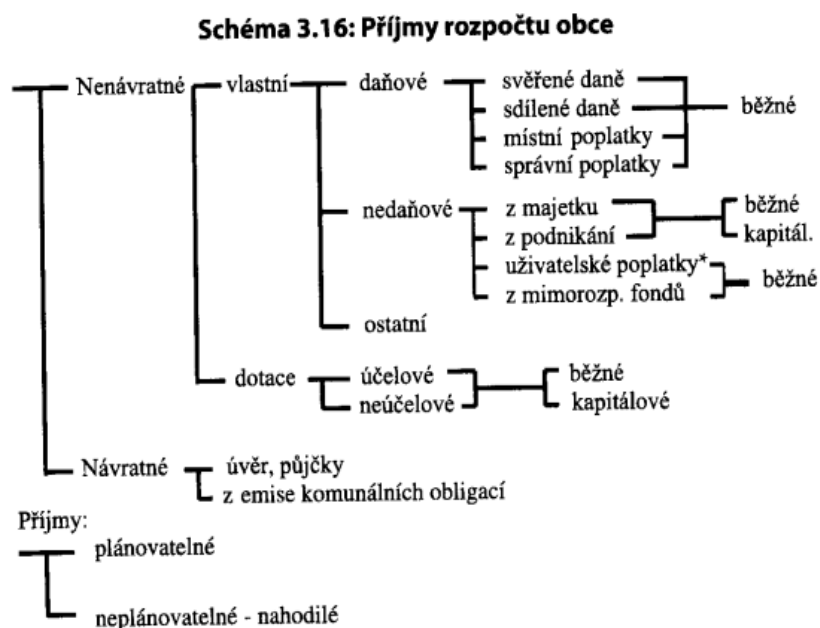
Žádoucí je, aby zdroji municipálních rozpočtů byly především příjmy, které jsou:

- 1) dostatečně výnosné, z důvodu zvýšení míry ekonomické soběstačnosti municipalit,
- 2) závislé na aktivitě municipality, tzn. takové, které obec může ovlivnit svou činností,
- 3) územně rozloženy rovnoměrně ve vztahu k potřebám municipalit,

- 4) předem plánovatelné při sestavování municipálního rozpočtu, a to nejen v krátkodobém, ale i ve střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu,
- 5) administrativně příliš nenáročné, aby náklady na správu a výběr daní a poplatků byly minimální (Peková, 2004, s. 250).

Příjmy územního rozpočtu se dělí na čtyři základní skupiny: nenávratné, návratné, plánované a neplánované příjmy.

Obr. 5 Schéma příjmů municipalit v ČR

Zdroj: Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008, s. 230

3.3.6.1 NENÁVRATNÉ PŘÍJMY

DAŇOVÉ PŘÍJMY

Daňové příjmy tvoří v rozpočtech obcí významný podíl v jejich příjmech (Peková, Pilný, Jetmar, 2008). Dle Pekové (2004) se jedná o nenávratné příjmy. V České republice existuje rozpočtové určení daní, které vymezuje, jaké daně jsou vybírány podle celostátně platných daňových zákonů. Jejich výnos plyne přímo do rozpočtu obcí a regionů - tzv. *svěřené daně*. Rovněž také stanovuje podíl celostátně vybíraných daní, které plynou do příjmů rozpočtu obce - tzv. *sdílené daně*.

SVĚŘENÉ DANĚ

Svěřená daň je zvláštním typem daně. Je stanovena celostátně jednotným způsobem a je vybírána jednotlivými územně správními celky. Celý výnos z této daně plyne do rozpočtu obce (Žehrová, Pfeiferová, 2010).

SDÍLENÉ DANĚ

Sdílené daně, tedy daně, jejichž výnos se dělí mezi stát, kraje a obce, tvoří podstatnou část příjmů obcí. Jejich objem, který připadá obcím, závisí nejen na ekonomické situaci, na sazbách jednotlivých daní a na poměru, v jakém se vypočítává podíl obcí jako celku, ale také na pravidlech výpočtu objemu sdílených daní pro jednotlivé obce (<http://www.dvs.cz>).

MÍSTNÍ POPLATKY

O vybírání poplatků, si obce rozhodují samy v rámci samostatné působnosti na základě zákonného zmocnění. Vybírání místních poplatků je upraveno závaznou vyhláškou, kterou vydává obec. Konkrétně vyhláška upravuje sazbu poplatku, způsob ohlašovací povinnosti ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatku. Mezi místní poplatky patří např. poplatek ze psů, poplatek za lázeňský či rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek za ubytovací kapacity atd. (Žehrová, Pfeiferová, 2010).

SPRÁVNÍ POPLATKY

Jsou upraveny zákonem č. 634/2000 Sb., o správních poplatcích. Předmětem poplatků jsou úkony spojené s činností správních orgánů, kterou jsou vymezeny v sazebníku správních poplatků. Poplatek je určen buď pevnou částkou, nebo procentní sazbou ze základu (Žehrová, Pfeiferová, 2010).

NEDAŇOVÉ PŘÍJMY

Vlastní příjmy nedaňového charakteru podrobně třídí platná rozpočtová skladba. Avšak veškeré vlastní nedaňové příjmy zcela závisí na zvolené finanční strategii dané municipality.

PŘÍJMY Z MAJETKU

Nejvýznamnější příjmy z majetku jsou příjmy z pronájmu a příjmy z prodeje majetku. Obec by měla zvážit, zda dokáže konkrétní majetek využívat efektivně, a pokud nikoliv, je vhodnější tento majetek prodat. Z dlouhodobého hlediska je výhodnější pronájem majetku,

neboť tyto příjmy se v budoucnu stanou pravidelnými oproti jednorázovému příjmu z prodeje majetku (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

PŘÍJMY Z VLASTNÍHO PODNIKÁNÍ

Dle Pekové (2004) tyto příjmy zahrnují zisk z municipálních podniků, podíl na zisku podniků s majetkovou účastí obce a příjmy z finančního investování. Obce podniky zakládají zejména za účelem zajištění veřejných statků pro své obyvatele, proto u většiny těchto podniků není kladen požadavek na maximalizaci zisku. Obec může být také spoluúčastníkem v daném podniku. A to tak, že do něj vloží určitý druh majetku. Je nutné analyzovat hospodaření tohoto podniku, aby obec nepřišla o majetkový vklad, pokud by podnik hospodařil ztrátově. Nejrizikovější formou je finanční investování.

UŽIVATELSKÉ POPLATKY

Municipality využívají uživatelské poplatky za již klasické lokální služby – smíšené veřejné statky, které zabezpečují pro občany. Nejčastěji se jedná o vodné, stočné, poplatky za odvoz komunálního odpadu.

MIMOROZPOČTOVÉ PŘÍJMY

Podle Pekové, Pilného, Jetmara (2008) se jedná se o příjmy z jiných, zpravidla účelových peněžních fondů obce. Záleží na tom, zda si obec tyto fondy zřídila a zda v nich jsou finanční prostředky, kterými se může dotovat vlastní rozpočet obce.

OSTATNÍ

Mezi tyto příjmy můžeme zahrnout všechny ostatní příjmy, které plynou do územního rozpočtu. Např. příjmy ze sdružování finančních prostředků, dary, výnosy ze sbírek apod. Tyto příjmy jsou z hlediska výnosu územních rozpočtů málo významné obtížně plánovatelné (Peková, 2004).

DOTACE

Obce bývají často finančně nesoběstačné a podle Pekové, Pilného a Jetmara (2008) potřebují dodatečné finanční prostředky z rozpočtové soustavy. Proto jsou obcím přerozdělovány dotace, převážně ze státního rozpočtu. Žehrová a Pfeiferová (2010) charakterizují dotaci jako peněžní prostředek poskytnutý právníkům a fyzickým osobám ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu. Dotace tvoří významnou část příjmů obecních rozpočtů. Úkolem dotace je vyrovnat finanční možnosti území, zajistit standardní úroveň obcí zajišťovaných

veřejné služby, přispět k vyrovnání místních potřeb obce, podporovat specifické činnosti obce apod.

ÚČELOVÉ DOTACE

Účelové dotace jsou vždy poskytovány na určitý účel. Míra účelovosti může být u jednotlivých druhů dotací různá. Poskytnutí účelové dotace je vázáno na splnění podmínek použití. Nevyčerpané dotace se musí vrátit. Účelové dotace jsou zpravidla poskytovány municipalitám na zlepšení bytového fondu, na údržbu komunikací, na místní policii apod. (Peková, 2004).

NEÚČELOVÉ DOTACE

Neúčelové dotace podle Pekové (2004) nejsou podmíněny předem vymezeným účelem či podmínkou. Obce tyto dotace mohou využívat dle svého vlastního uvážení. Problémem neúčelových dotací může být neodborné rozhodování orgánů územní samosprávy, jehož výsledkem může být neefektivní použití dotace. Žehrová a Pfeiferová (2010) uvádí, že prostředky, které municipalita nevyužije v běžném roce, nemusí vracet. Poskytnutí dotace se uskutečňuje na základě splnění určitých kritérií, která jsou obsažena v zákoně o rozpočtových pravidlech a zákoně o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. Mezi základní kritéria patří počet obyvatel, průměrný příjem na obyvatele, rozloha obce, věková struktura, počet dětí školního věku apod.

3.3.6.2 NÁVRATNÉ PŘÍJMY

Obec se může dostat do situace, kdy v rozpočtu není dostatečné množství nenávratných finančních prostředků na krytí potřeb či obnovu a rozvoj infrastruktury. Chybějící nenávratné finanční prostředky lze za určitých podmínek nahradit návratnými zdroji, které však bude muset obec vrátit svým věřitelům. To znamená, že obec bude muset uhradit nejen splátku jistiny, ale také bude muset splatit i úrok, tzn., že obci vzniká povinnost uhradit dluhovou službu. To může obec zatěžovat v jejím budoucím hospodaření (Peková, 2011).

ÚVĚRY A PŮJČKY

Relativně dostupné jsou pro územní samosprávu úvěry. Úvěrový vztah je smluvním vztahem mezi obcí a bankou. Územní samospráva využívá různé druhy úvěrů, a to:

- **krátkodobé** – jsou to úvěry se splatností do jednoho roku. Slouží pro zajištění momentální finanční tísně klientů. Jsou to např. směnka, akceptační úvěr, lombardní úvěr atd.,

- **střednědobé** – jejich splatnost je od jednoho roku do čtyř let. Používají se často k zřízení či rekonstrukci zařízení, které zajišťují čisté i smíšené statky,
- **dlouhodobé** – úvěry se splatností delší čtyř let. Používají se pro obce, které nemají dostatek vlastních zdrojů na financování dlouhodobých potřeb. Jsou to např. emisní půjčka, úvěrový úpis či hypoteční úvěr (Žehrová, Pfeiferová, 2010).

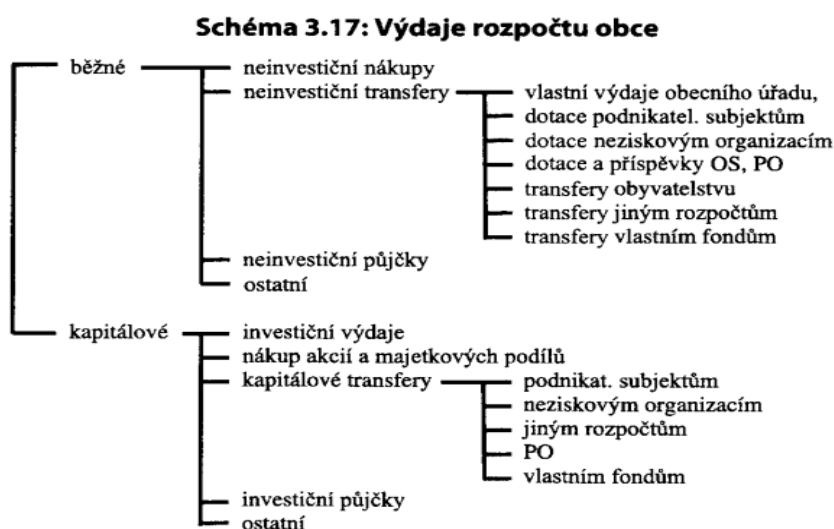
Z EMISE OBLIGACÍ

Dalším způsobem získávání chybějících finančních prostředků dle Žehrové a Pfeiferové (2010, s. 115) je emise cenných papírů, většinou dlouhodobých, tzn. dluhopisů. „Dluhopisy jsou cenné papíry vyjadřující závazek emitenta zaplatit vlastníkovvi tohoto dokumentu určitý peněžní obnos ke dni splatnosti.“ Pokud se obec rozhodne pro emisi cenných papírů, pak v každém případě dochází k jejímu zviditelnění u široké veřejnosti, protože emitent musí zveřejnit celou řadu údajů o svém hospodaření, aby o emitované cenné papíry měly zájem nejenom banky, ale i nejširší veřejnost (Peková, 2011).

3.3.7 VÝDAJE ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ

Územní samospráva se podle Pekové, Pilného a Jetmara (2008) významně podílí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo, proto rozhodující část výdajů rozpočtů územních samospráv tvoří alokační výdaje na zabezpečení těchto veřejných statků. Výdaje závazně člení rozpočtová skladba.

Obr. 6 Schéma výdajů municipalit v ČR

Pozn.: OS = organizační složka, PO = příspěvková organizace.

Zdroj: Peková J., Pilný J., Jetmar M., 2008, s. 276

Nejčastěji se používá členění výdajů dle ekonomického hlediska. Podle tohoto hlediska členíme výdaje na *běžné* (každoročně se opakující) a *kapitálové* (jednorázové, neopakující se). Pro ekonomické analýzy se v případě územních rozpočtů využívá členění výdajů podle funkcí veřejných financí, a to na výdaje:

- 1) **alokační** – zahrnují výdaje obcí na nákup služeb (popřípadě zboží) od soukromých firem, zejména v případě zabezpečování lokálních a regionálních veřejných statků,
- 2) **redistribuční** – souvisejí s poskytováním peněžních transferů (z rozpočtu regionálních do rozpočtů obcí). Jsou nástrojem přerozdělování do chudších obcí s cílem pomoci jejich ekonomickému rozvoji,
- 3) **stabilizační** – snaha o podporu vytvoření pracovních příležitostí, aby se zvýšila zaměstnanost na daném území a aby se snížil objem sociálních peněžních transferů a dávek. Tyto záměry vyžadují finanční prostředky z územního rozpočtu, přesto pomáhají eliminovat negativní projevy vysoké míry nezaměstnanosti (kriminalita, drogová závislost apod.), které by později mohlo vyžadovat vynaložení finančních prostředků z územních rozpočtů (Peková, 2004).

Někdy najdeme členění výdajů rozpočtů územní samosprávy podle charakteru infrastruktury na:

- 1) **ekonomickou infrastrukturu** – ta zahrnuje zejména výdaje určené subjektům, které zajišťují služby, jako například výdaje na údržbu veřejných komunikací, komunálních bytů, veřejné zeleně atd. Do této skupiny patří výdaje jak běžné, tak kapitálové, ale i dotace,
- 2) **sociální infrastrukturu** – tyto výdaje zahrnují výdaje na vzdělávání, na péči o zdraví, na sociální transfery apod. Jde o běžné i kapitálové výdaje (Žehrová, Pfeiferová, 2010).

Důležité je členění z hlediska rozpočtového plánování na výdaje:

- 1) **plánované** – lze je poměrně přesně naplánovat. Významnou část těchto výdajů tvoří běžně se opakující výdaje, které jsou spojené s povinností municipality zajistit konkrétní veřejnou službu (např. provoz školy),
- 2) **neplánované** – mají nahodilý charakter. Vyskytují se v průběhu rozpočtového období. Jejich vznik a výši je obtížné naplánovat a odhadnout, proto jsou obvykle hrazeny z rezervních prostředků municipalit (Peková, 2004).

3.3.8 FINANČNÍ ANALÝZA

Důležitým nástrojem při zjišťování a zhodnocování finanční situace municipality je podle Pekové (2004) finanční analýza. Nejedná se pouze o analýzu minulého hospodaření. Především jedním z hlavních cílů je odhalení pozitivních i negativních faktorů, které hospodaření municipality ovlivnily v minulosti, či by ji mohly ovlivnit v budoucím období. Finanční analýza by především měla vyústit v doporučení finanční strategie v dalším období. Proto je také nezbytná pro sestavení reálné prognózy rozpočtového hospodaření.

Hlavní oblasti finanční analýzy lze vymezit jako:

- běžné hospodaření,
- investiční činnost a její financování,
- hospodaření s majetkem.

Finanční analýza municipalit se dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 87) podrobněji zaměřuje na:

- **analýzu hospodaření v běžném rozpočtu** – dle jednotlivých příjmů a výdajů, včetně náhodných příjmů a výdajů,
- **analýzu druhů příjmů a výdajů** – a to s ohledem na to, zda mohou či nemohou být ovlivněna rozhodnutím municipální jednotky,
- **analýzu dosahovaných úspor** – jejich příčiny a ovlivnitelnost,
- **analýzu investičních nákladů** – jejich struktury a ovlivnitelnosti,
- **analýzu závazků,**
- **analýzu vytváření a využívání rezerv,**
- **analýzu majetku,**
- **analýzu celkových provozních nákladů** – zejména z pohledu jejich věcné a účelové struktury a jejího vývoje.

3.3.8.1 METODY FINANČNÍ ANALÝZY

Otrusinová a Kubíčková (2011) člení metody finanční analýzy dle náročnosti na elementární a vyšší metody. Elementární metody finanční analýzy jsou založeny na základních aritmetických operacích (sčítání, odečítání, násobení, dělení, procenta), pomocí nichž jsou upravována vstupní data. Výhodou této metody je její jednoduchost zpracování a nenáročnost výpočtu na technické vybavení. Proto je také v praxi rozšířenější, i přesto, že nevýhodou může být nevyužitelnost pro všechny charakteristiky finanční situace.

Vyšší metody jsou založeny na náročnějších matematických operacích a postupech, ale mají také náročnější vypovídací schopnost zjištěných hodnot a technickou a softwarovou vybavenost.

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA (TRENDOVÁ)

Pomocí této metody lze popsat změny hodnot jednotlivých údajů ve srovnání s předcházejícími obdobími. Jedná se tedy o vývoj v čase. Nastalé změny mohou být vyjádřeny několika způsoby:

- 1) **absolutně** – zda se hodnota položky snížila či zvýšila ve dvou po sobě následujících obdobích

$$UKAZATEL_{i+1} - UKAZATEL_i,$$

kde i je označení období (např. rok),

- 2) **v procentech** – lze vypočítat, o kolik procent se hodnota ukazatele zvýšila ve srovnání s předchozím obdobím, a to podílem absolutní změny na zvolené základně (zpravidla hodnotě minulého období)

$$Změna\ v\ \% = \frac{UKAZATEL_{i+1} - UKAZATEL_i}{UKAZATEL_i} \times 100,$$

kde i je označení období, např. rok (Otrusinová, Kubíčková, 2011).

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA (STRUKTURÁLNÍ)

Pomocí této metody lze kvantifikovat podíl položky aktiv na celkovém objemu aktiv, jedné položky nákladů na celkovém objemu nákladů (popř. výnosů). Zkoumá tedy strukturu jevů v jediném období.

$$Podíl\ položky\ P_i = \frac{B_i}{\sum B_i} \times 100,$$

kde P_i je podíl i -té položky (v %),

B_i – velikost i – té položky,

$\sum B_i$ - souhrn položek (souhrnná položka),

i – pořadové číslo položky v intervalu $0 - n$ (kde n je počet položek).

Pomocí horizontální a vertikální analýzy lze identifikovat nejvýraznější změny položky a určit položku s nejvyšším podílem na výdajích či příjmech. Výhodou těchto dvou analýz je také použití při kontrole plnění rozpočtu, kdy hodnotí vztah mezi skutečnými a rozpočtovými údaji (Otrusinová, Kubíčková, 2011).

3.3.8.2 POMĚROVÉ UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY

Při hodnocení finanční situace se nejčastěji používají poměrové ukazatele. Mezi hlavní ukazatele patří ukazatele likvidity a ukazatele zadluženosti.

UKAZATELE LIKVIDITY

Jedním z prvotních úkolů finančního řízení každé municipality je zajištění likvidity. Dle Otrusinové a Kubíčkové (2011, s. 100) se likviditou rozumí schopnost municipality přeměnit majetek na prostředky, které je možné použít na úhradu závazků, v rámci jednoho roku. Dle rozsahu prostředků, které jsou schopné uhrazovat závazky, se rozlišují tři stupně likvidity: běžná, pohotová a okamžitá likvidita.

BĚŽNÁ LIKVIDITA

Dle Otrusinové a Kubíčkové (2011) se jedná se o nejběžnější ukazatel, který k uhrazení krátkodobých závazků využívá oběžná aktiva. Oběžná aktiva zahrnují všechny položky pracovního kapitálu. Krátkodobé závazky zahrnují nejen krátkodobé závazky z obchodního styku, ale také krátkodobé úvěry a výpomoci a ostatní pasiva. Uvádí se, že doporučená hodnota by se měla pohybovat nad hodnotou 1.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

POHOTOVÁ LIKVIDITA

Pro výpočet druhého stupně likvidity se z objemu oběžných aktiv vylučuje nejméně likvidní položka, tedy zásoby. Doporučená hodnota je stanovena v rozpětí 1,0 – 1,5.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

OKAMŽITÁ LIKVIDITA

Je to nejpřísnější a nejpřesnější ukazatel schopnosti uhrazovat závazky. Je poměřován nejlikvidnějšími aktivy a krátkodobými závazky. Ke zpřesnění lze využít pouze peněžní prostředky v hotovosti a na účtech. Doporučená hodnota ukazatele je stanovena v rozmezí od 0,2 do 0,5.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Dle Otrusinové, Kubíčkové, 2011.

UKAZATELE ZADLUŽENOSTI

Ukazatele zadluženosti vyjadřují situaci v oblasti využívání cizích zdrojů. Pomocí těchto ukazatelů je možné zjistit výši rizika, kterému je obec vystavena při dané struktuře vlastních a cizích zdrojů. Cizí zdroje musí být věřitelům splaceny z vlastních či jiných zdrojů. Pokud obec disponuje vyšším podílem cizích zdrojů, pak je vystavena riziku nesplácení a snižuje svou stabilitu. Z ukazatelů zadluženosti jsou nejčastěji zjišťovány ukazatel věřitelského rizika a koeficient samofinancování.

UKAZATEL VĚŘITELSKÉHO RIZIKA

Vyjadřuje podíl cizích zdrojů na celkových zdrojích

$$\text{ukazatel věřitelského rizika} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva (pasiva)}} \quad (\times 100 = v \%).$$

KOEFICIENT SAMOFINANCOVÁNÍ

Vyjadřuje podíl vlastních zdrojů na celkových zdrojích

$$\text{koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (\times 100 = v \%).$$

MÍRA FINANČNÍ SAMOSTATNOSTI

Vyjadřuje, kolik jednotek vlastního kapitálu kryje jednu jednotku cizího kapitálu

$$\text{míra finanční samostatnosti} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{cizí zdroje}} \quad (\times 100 = v \%).$$

3.3.9 DLUHOVÁ SLUŽBA

Ukazatel dluhové služby každoročně sestavuje Ministerstvo financí dle usnesení č. 346/ 2004, o Regulaci zadluženosti obcí a krajů. MF vypočítá definitivní ukazatel dluhové služby, pokud tento ukazatel překročí 30 % stanovené výše, pak MF zašle obci dopis s návrhem opatření, které by obec měla přijmout, aby v příštím období ukazatel dluhové služby nepřekročila. Dotčené obce musí do tří měsíců zdůvodnit překročení dluhové služby a oznámit, jaká opatření budou ke zlepšení situace přijata. Při rozhodování o poskytnutí dotace, půjčky nebo návratné finanční výpomoci bude muset být brán zřetel i na eventuální zvýšení zadluženosti, avšak to neznamená, že by obci nebyla dotace automaticky poskytnuta. Pro výpočet dluhové služby viz. tabulka 3.

Tab. 3 Výpočet ukazatele dluhové

číslo řádku	název položky	odkaz na rozpočtovou skladbu	stav k 31.12. roku...
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1 ¹	
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2 ¹	
3	přijaté dotace -finanční vztah	položka 4112 + 4212 ²	
4	dluhová základna	ř. 1+ř. 2+ř. 3	
5	Úroky	položka 5141	
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	
7	splátka leasingu	položka 5178	
8	dluhová služba	ř. 5+ř. 6+ř. 7	
9	ukazatel dluhové služby	ř. 8 děleno ř. 4	

¹ skutečně dosažené daňové příjmy v tř. 1 a nedaňové příjmy v tř. 2

² dotace souhrnného finančního vztahu (položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby
Zdroj: vlastní zpracování (2016) dle www.denik.obce.cz

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Žiželice se nachází ve Středočeském kraji. Pod Žiželice dále spadá pět základních sídelních jednotek: Zbraň, Hradištko II, Loukonosy, Končice a Kundratice. Obec spadá do Nomenklatury územních statistických jednotek 5. Obec s pověřeným obecním úřadem se nachází v 10 km vzdáleném Týnci nad Labem a obec s rozšířenou působností se nachází ve městě Kolín.

Žiželice se rozprostírají na 1859 ha katastrální rozlohy a v nadmořské výšce 211m. Žiželice leží na toku řeky Cidliny, konkrétně na II. Mlýnské Cidlině, která pod Chlumcem nad Cidlinou odbočuje a v Žiželicích se vrací na hlavní řečiště. Ve vzdálenosti do 5km vede důležitá silniční tepna mezi Prahou a Hradcem Králové, tedy dálnice D11. Ta je významná pro místní obyvatele v rámci dopravní infrastruktury.

Ve sledovaném období 2010 – 2014 si zastupitelstvo zvolilo jako starostu Ing. Radana Eliáše a místostarostu pana Antonína Kubů. Dále se o správné hospodaření obce staraly ekonomka Dana Němčíková a matrikářka a mzdová účetní Jitka Dařílková. V posledních komunálních volbách v roce 2014 si občané obce zvolili stejné zastupitelstvo. Z tohoto zastupitelstva si na další volební období zastupitelé opět zvolili starostu Ing. Radana Eliáše a místostarostu pana Antonína Kubů.

Mezi silné stránky obce patří bohatý kulturní a sportovní život. Ke vzdělanosti místních dětí slouží Mateřská škola Žížalka a Základní škola T. G. Masaryka. Obec má dobrou občanskou vybavenost. Nachází se zde zubní lékař, praktický lékař, lékárna, COOP jednota, pošta, kulturní dům, muzeum, tenisové kurty, fotbalové hřiště, dětské hřiště a již zmiňovaná mateřská a základní škola. V Žiželicích se nachází také několik firem, které nabízejí pracovní příležitosti. V dnešní době se především jedná o firmu Crocodile, Frotex, a.s., místní drobné podnikatele a instituce (Dařílková, 2015).

Mezi slabé stránky obce patří hluk z nedaleké dálnice, zvyšování průměrného věku obyvatelstva, nedostatek pracovních příležitostí a s tím související zvyšující se nezaměstnanost, nedokončenou výstavbu kanalizace. Dle údajů z Českého statistického úřadu k 1. 1. 2016, zde žilo 1535 obyvatel. Z toho 766 mužů a 769 žen (www.csu.cz).

4.2 ANALÝZA VYROVNANOSTI A PLNĚNÍ ROZPOČTU

V této části analýzy se zaměřím na analýzu rozpočtového hospodaření. Ta zahrnuje analýzu rozpočtových příjmů a výdajů. V této analýze jsou použity rozpočty schválené, upravené a skutečné. Veškeré podklady v této analýze jsou čerpány ze závěrečných účtů obce a výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu z let 2010 – 2014. V první fázi analýzy se budu zabývat porovnáním plnění schváleného rozpočtu se skutečným rozpočtem a vývojem mezi jednotlivými roky.

Tab. 4 Vyrovnanost schváleného rozpočtu v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy	17 000 000	15 829 190	14 423 190	25 064 303	16 197 501
Výdaje	16 200 000	15 029 190	13 623 190	24 264 303	15 397 501
+/-	+ 800 000	+ 800 000	+ 800 000	+ 800 000	+ 800 000

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Obec sestavuje rozpočet přírůstkovým způsobem. Rozpočet na nové rozpočtové období je sestavován převedením rozpočtu z minulého období a je pouze doplněn o navýšení či snížení finančních prostředků dle odhadu plánovaných akcí. Obec za celé sledované období schválila rozpočet jako přebytkový (tab. 4). Rozdíl ve vývoji příjmů a výdajů je tedy v každém roce přebytkový, to svědčí o tom, že obec plní zásadu vyrovnaného rozpočtu.

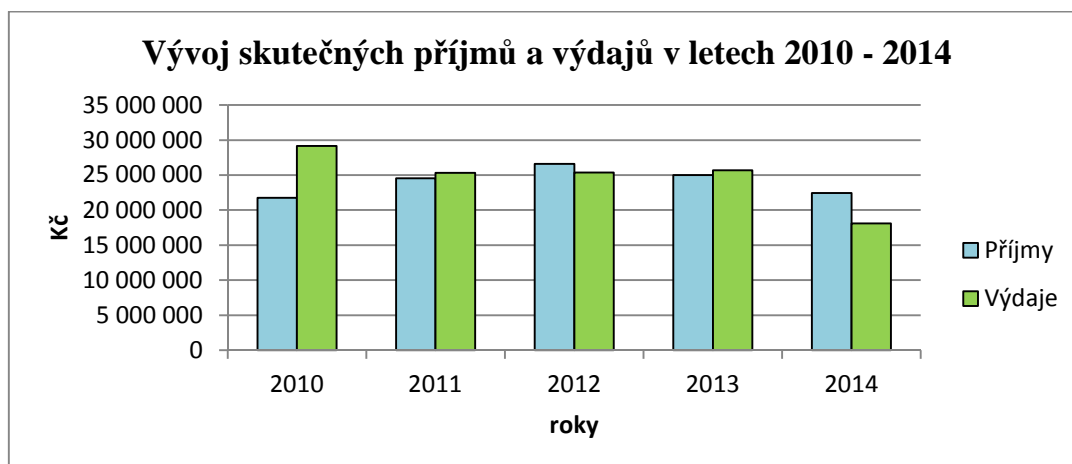
Tab. 5 Vývoj skutečných příjmů a výdajů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Příjmy	21 771 078	24 562 988	26 604 272	25 008 255	22 450 775
Výdaje	29 163 966	25 332 794	25 359 503	25 681 628	18 084 134
+/-	-7 392 888	-769 806	1 244 769	-673 373	4 366 641

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Z vývoje skutečných příjmů a výdajů (tab. 5) lze vidět, že hospodaření obce bylo nejvíce ztrátové v prvním sledovaném roce. Přestože plánované hodnoty v tomto roce byly kladné, skutečné hodnoty byly o 6 592 888 Kč nižší. V dalším roce se schodek výrazně snížil a v roce 2012 saldo dosahovalo přebytkových hodnot. Nejvýraznější přebytek rozpočtu byl v roce 2014, kdy byl přebytek o 3 566 641 Kč vyšší než bylo plánované saldo a to o 24 %. Vývoj skutečných příjmů a výdajů je dále zobrazeno v grafu č. 1. Zde je přehledně vidět, že v roce 2010 byly výdaje vyšší o 34 %.

Graf 1 Vývoj skutečných příjmů a výdajů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Dále je z grafu patrné, že příjmy se ve sledovaném období pohybovaly mezi 20 000 000 Kč a 25 000 000 Kč, kromě roku 2012, kdy příjmy přesáhly hodnotu 26 000 000 Kč. Oproti tomu se výdaje ve sledovaném období pohybovaly kolem 25 000 000 Kč. Výjimkou je rok 2010, kdy se hodnoty vyšplhaly téměř k 30 000 000 a další pozitivní výjimkou je rok 2014, kdy se výdaje poprvé za sledované období pohybovaly pod 20 000 000 Kč.

4.3 Analýza příjmů

Dle rozpočtové skladby dělíme příjmy do 4 tříd. A to daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. V první řadě zhodnotím jako celek, kde se budu zabývat, jakou výši tvoří jednotlivé položky na celkových příjmech. Následně se zaměřím na detailní rozbor jednotlivých položek. V následující tabulce jsou rozděleny příjmy dle rozpočtové skladby ve sledovaném období (tab. 6).

Tab. 6 Rozpočtové třídění skutečných příjmů rozpočtu v letech 2010 -2014 (v Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy	12 697 920	13 595 620	13 186 126	12 891 333	16 469 608
Nedaňové příjmy	1 353 004	1 463 623	1 780 452	1 391 184	2 314 967
Kapitálové příjmy	4 867 364	2 008 722	510 645	1 154 170	589 702
Přijaté transfery a dotace	2 852 790	7 495 023	10 257 452	9 571 568	3 076 498
Celkem	21 771 078	24 562 988	25 734 675	25 008 255	22 450 775

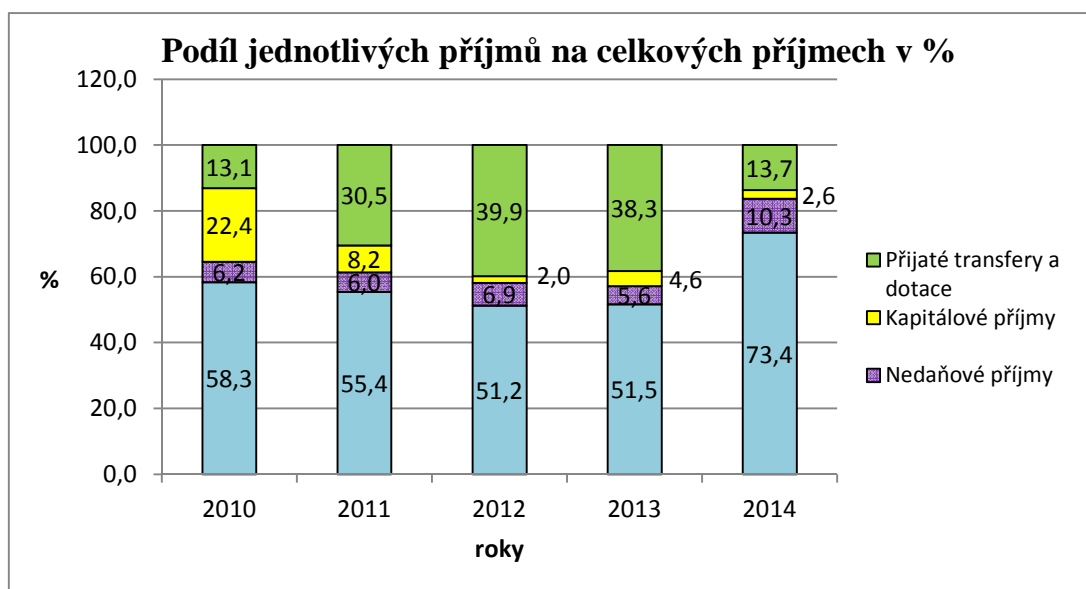
Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Mezi běžné příjmy rozpočtu patří daňové, nedaňové a provozní dotace. Do kapitálových příjmů patří kapitálové a investiční dotace, pokud tedy dotace budou rozděleny a přiřazeny do těchto dvou skupin, pak běžné příjmy svými hodnotami určují celkový vývoj příjmů. Vývoj a struktura příjmů za sledované období je uveden v tabulce 6. Z této tabulky je patrné, že nejvyššími příjmy rozpočtu obce jsou příjmy daňové, naopak nejmenší podíl na skutečných příjmech mají příjmy nedaňové a kapitálové. Ty dohromady v průměru tvoří téměř 15% příjmů v rozpočtu.

Příjmy za sledované období stouply a to až do roku 2012, kdy dosahovaly nejvyšší hodnoty. Důvodem bylo navýšení příjmů přijatými transfery a dotacemi, kdy obec získala dotaci na zateplení a výměnu kotle v Základní škole T. G. Masaryka Žiželice (ZŠ), kterou obec zřizuje. V následujících letech 2013 a 2014 celkové příjmy klesaly, a to i přesto, že v roce 2014 tvořily daňové příjmy nejvyšší podíl příjmů obce. Důvodem byly snižující se přijaté transfery a dotace.

Graf 2 Procentní podíl jednotlivých položek na celkových příjmech v letech 2010 -2014 (v %)

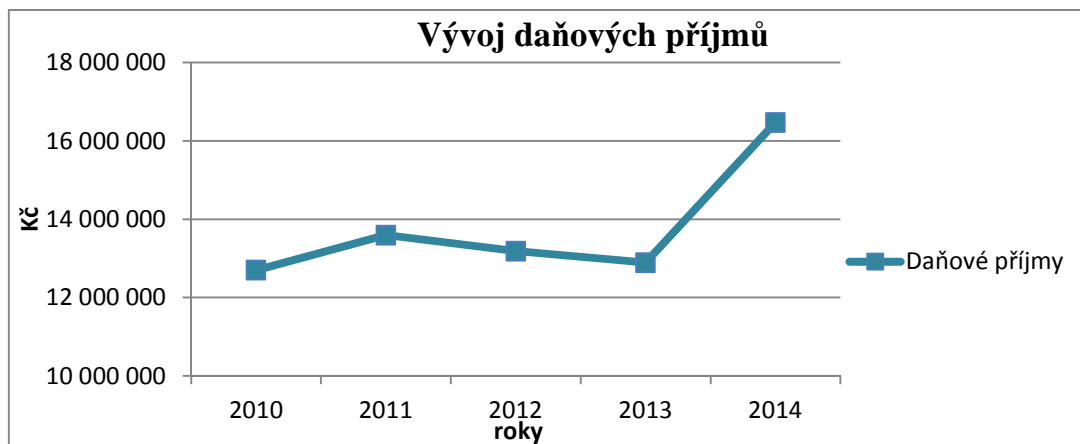
Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

4.3.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY

Nejvýznamnější příjmy představují v rozpočtu obce příjmy daňové. Ty za celé sledované období tvořily více než 50 % skutečných příjmů. Největší podíl daňových příjmů měla obec v roce 2014, a to 16 469 608 Kč (73,4%). Jak je z grafu č. 2 patrné, daňové příjmy měly do roku 2012 nepatrně klesající tendenci, oproti tomu v roce 2013 nepatrně vzrostly a v roce 2014

daňové příjmy vzrostly o 3 578 275 Kč oproti roku předcházejícímu, což je téměř nárůst o 28 %. Tento vývoj daňových příjmů je zaznamenán v následujícím grafu 3.

Graf 3 Vývoj daňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Daňové příjmy lze dále rozdělit na svěřené daně, sdílené daně a místní a správní poplatky. Do svěřených daní patří majetkové daně, do sdílených daní patří daň z příjmu fyzických a právnických osob a daň z přidané hodnoty. Toto jednotlivé dělení daňových příjmů nám zobrazuje v absolutních hodnotách tabulka 7.

Tab. 7 Jednotlivé položky daňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Daňové příjmy	2010	2011	2012	2013	2014
Daň z příjmu FO	2 820 320	2 789 560	2 985 408	2 894 854	3 750 645
Daň z příjmu PO	2 464 929	3 091 283	2 526 633	2 805 941	2 967 550
DPH	5 185 573	5 255 944	5 181 069	5 157 576	6 826 582
Místní poplatky	614 834	643 894	611 613	627 235	642 338
Správní poplatky	100 541	29 280	37 350	25 480	24 870
Majetkové daně	1 511 723	1 785 659	1 844 053	1 380 247	2 257 623
Celkem	12 697 920	13 595 620	13 186 126	12 891 333	16 469 608

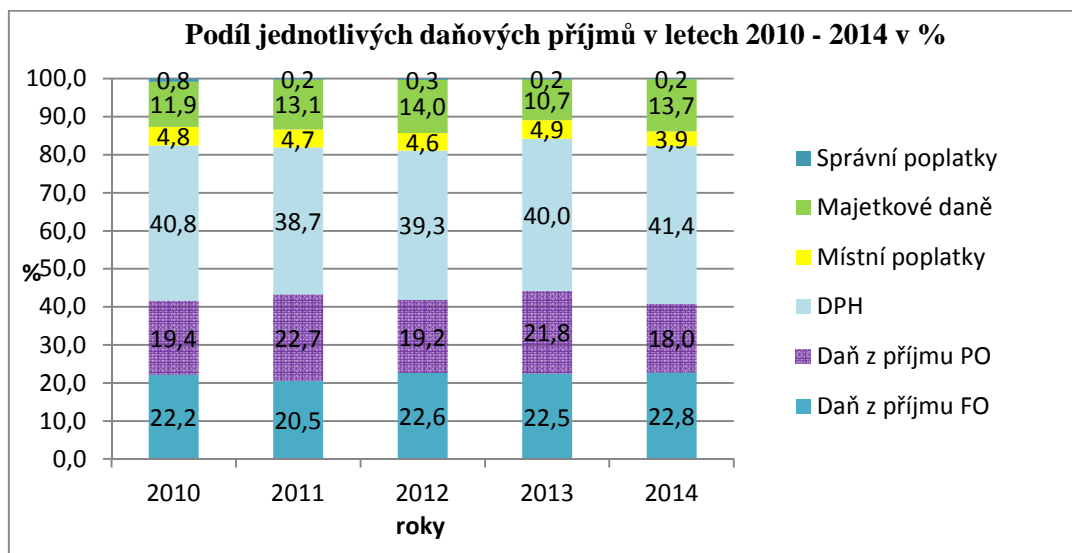
Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší podíl na daňových příjmech ve všech letech má DPH. Příjem z této daně se za poslední dva sledované roky navýšil o 1 669 006 Kč, což je navýšení o 33,5%. Další významnou položkou je daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob.

Daň z příjmu fyzických osob v posledním roce 2014 vzrostla oproti předcházejícímu roku 2013 o 855 791 Kč, to je téměř o 30 % více. Dohromady tyto tři položky tvoří kolem 80 % daňových příjmů. Zbylá procenta zaujímají majetkové daně, místní poplatky a správní

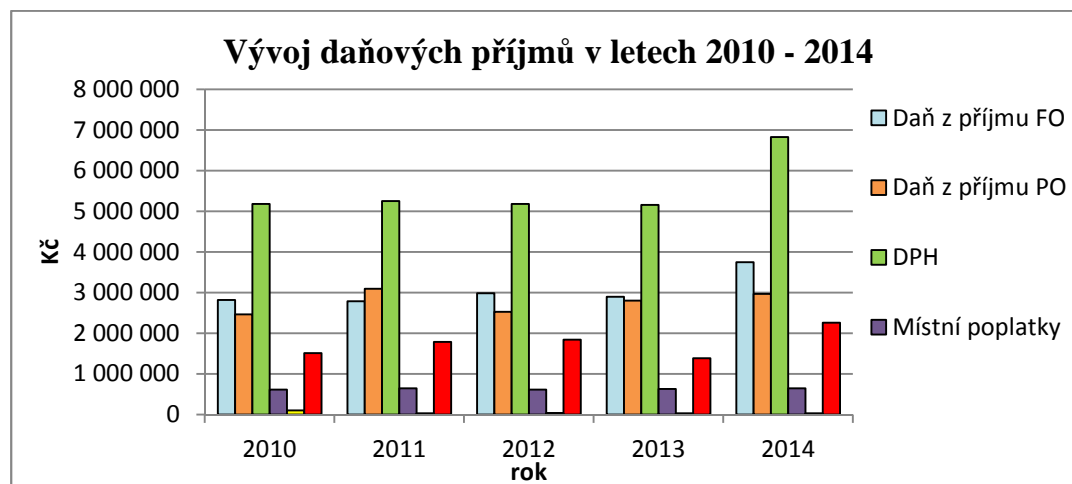
poplatky, které zaujímají nejmenší podíl (graf č. 4). Přesto, jak můžeme vidět v grafu č. 5, velký nárůst příjmů lze také pozorovat u majetkových daní, tyto daně vzrostly v roce 2014 oproti roku předchozímu o 877 376 Kč, tedy až o 63,5%, což je největší pozorovaný procentuální nárůst mezi roky 2013 a 2014. To bylo způsobeno navýšením koeficientu daně z nemovitostí, který vzrostly v roce 2014 z hodnoty 1 na hodnotu 1,4.

Graf 4 Podíl jednotlivých položek daňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Graf 5 Vývoj daňových příjmů za sledované období 2010 – 2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Následující tabulka 8 nám udává plnění rozpočtu. Každý rok ve sledovaném období se plnění rozpočtu pohybovalo kolem 100 % (skutečné daňové příjmy se v našem případě

pohybovaly několik málo stovek korun pod hodnotami upraveného rozpočtu), kromě roku 2013, kdy byl rozpočet plněn pouze na 93,60 %. V tomto roce byly daňové příjmy skutečné o 881 314 Kč nižší než příjmy v rozpočtu upraveném.

Upravený rozpočet plánoval s vyššími příjmy za tuhý komunální odpad, kdy byly příjmy o 15 % nižší, než bylo plánováno (116 694 Kč). Dále pak daň z nemovitosti, která byla naplněna na 91 %, a došlo k snížení o 133 527 Kč. Daň z příjmu právnických osob byla naplněna na 94 % a došlo ke snížení o 194 050 Kč. Nejvýznamnější rozdíl byl u daně z příjmu fyzických osob, kdy obec v upraveném rozpočtu předpokládala, že vybere 3 250 000 Kč, avšak vybrala pouze 2 894 855 Kč, rozdíl činil tedy 355 145 Kč.

Tab. 8 Plnění daňových příjmů

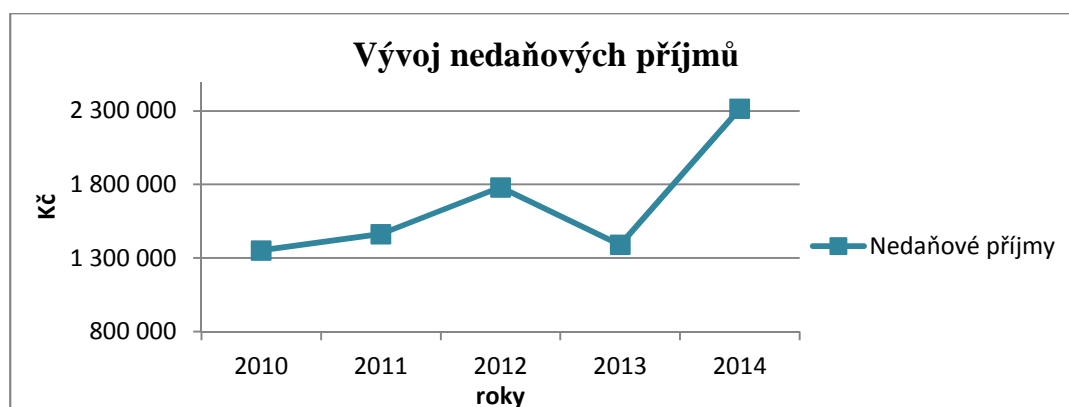
Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Daňové příjmy celkem	12 697 920	13 595 620	13 186 126	12 891 333	16 469 608
Schválený rozpočet	10 430 000	9 000 000	10 188 000	11 337 647	13 617 500
Upravený rozpočet	12 698 020	13 597 900	13 186 883	13 772 647	16 522 200
Plnění rozpočtu (v %)	100,00	99,98	99,99	93,60	99,68

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

4.3.2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY

Nedaňové příjmy jsou takové příjmy, které může obec Žiželice plně ovlivňovat. Tyto příjmy převážně tvoří příjmy z pronájmu majetku, příjmy z poskytování služeb a výrobků, přijaté splátky z půjčených prostředků, úroků či sankčních plateb.

Graf 6 Vývoj nedaňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Předchozí graf č. 6 nám ukazuje, že nedaňové příjmy do roku 2012 mírně rostly, nepatrný pokles je v roce 2013, který je kompenzován rokem 2014, kdy nedaňové příjmy vzrostly o 66 % (923 784 Kč) oproti roku předcházejícímu. To bylo způsobeno nárůstem tržeb v kulturním domě (KD), kde obec provozuje pohostinskou činnost a ubytování. Nárůst oproti roku 2013 byl způsoben také tím, že v tomto roce v kulturním domě probíhala celková rekonstrukce a provoz KD byl omezen.

Plnění nedaňových příjmů je uvedeno v tabulce 9. Nejnižší plnění nedaňových příjmů bylo v roce 2013, kdy byly nedaňové příjmy naplněny pouze na 90,77 %. Skutečný rozpočet byl nižší o 141 488 Kč oproti plánovanému rozpočtu. Zároveň v roce 2013 byly nedaňové příjmy sníženy o 389 268 Kč oproti roku minulému. V roce 2014 se plnění nedaňových příjmů zvýšilo na 96,95 %, přestože skutečný rozpočet byl opět nižší o 72 855 Kč oproti rozpočtu plánovanému. Zároveň se v roce 2014 nedaňové příjmy zvýšily o 923 784 Kč.

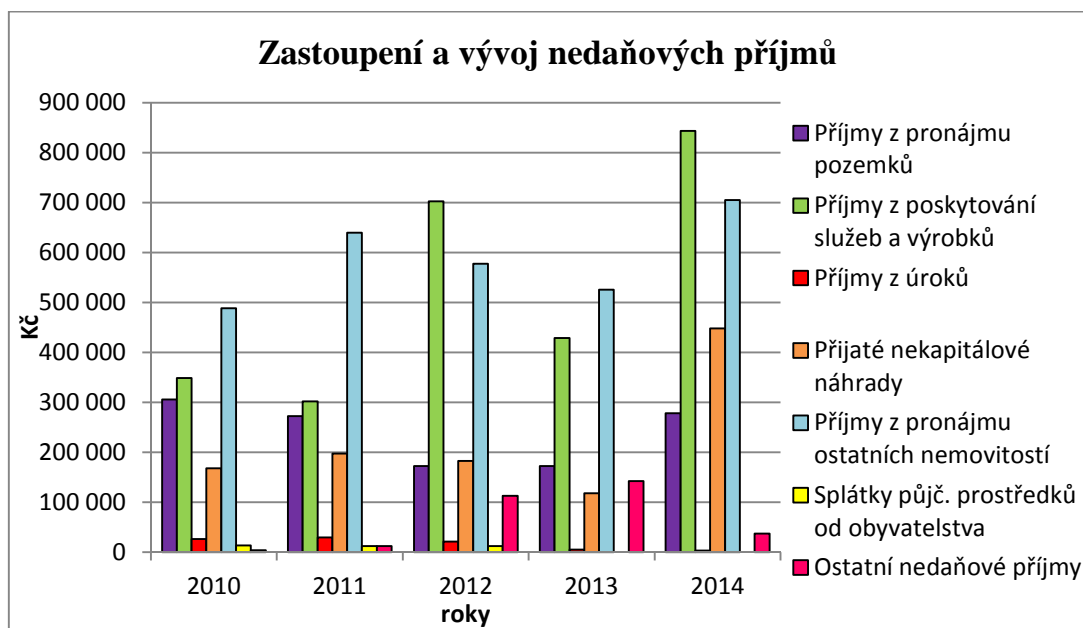
Nejvyšší rozdíl mezi skutečnými nedaňovými příjmy a schválenými příjmy byl v roce 2014, a to až o 66,8 %. To bylo způsobeno přijatými nekapitálovými náhradami, kde z částky 300 201 Kč tvořil 53,30 % převod z účtu plynové přípojky, který se k tomuto roku rušil, 33,38 % z DPH za prodej dřeva a 13,32 % za prodej kabelu NN. Tato situace je přehledněji vidět v následujícím grafu č. 7.

Tab. 9 Plnění nedaňových příjmů

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Nedaňové příjmy celkem	1 353 005	1 463 623	1 780 451	1 391 183	2 314 967
Schválených rozpočet	1 020 000	1 164 190	1 155 190	1 485 656	1 388 101
Upravený rozpočet	1 353 186	1 466 745	1 955 789	1 532 671	2 387 852
Plnění rozpočtu (v %)	99,99	99,79	91,03	90,77	96,95

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Graf 7 Zastoupení a vývoj nedaňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

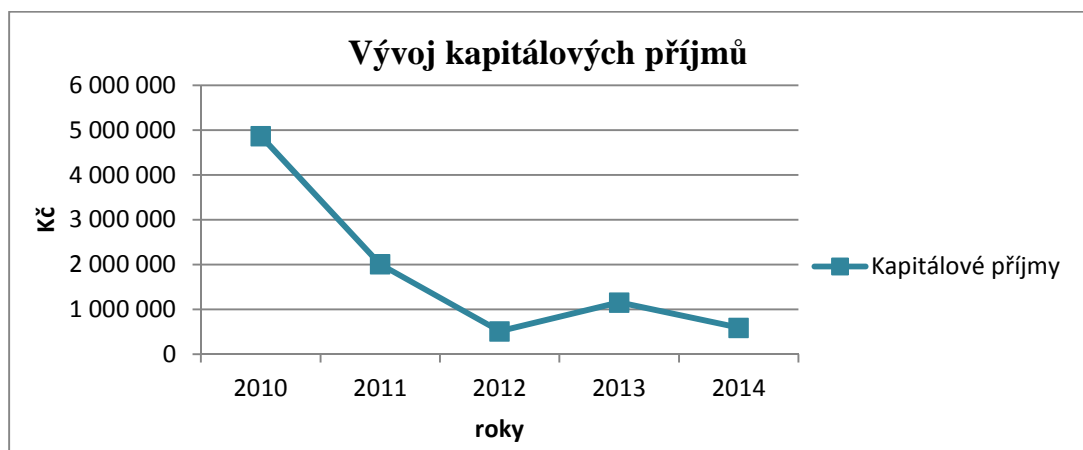
Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

4.3.3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY

U kapitálových příjmů nelze předpokládat pravidelný vývoj, jelikož se jedná o příjmy nahodilé. Do kapitálových příjmů lze zařadit například prodej majetku. Je tedy vhodné tyto prostředky investovat.

Z grafu č. 8 je patrné, že vývoj kapitálových příjmů má klesající tendenci. Rok 2010 byl z hlediska kapitálových příjmů nejpřívětivější.

Graf 8 Vývoj kapitálových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

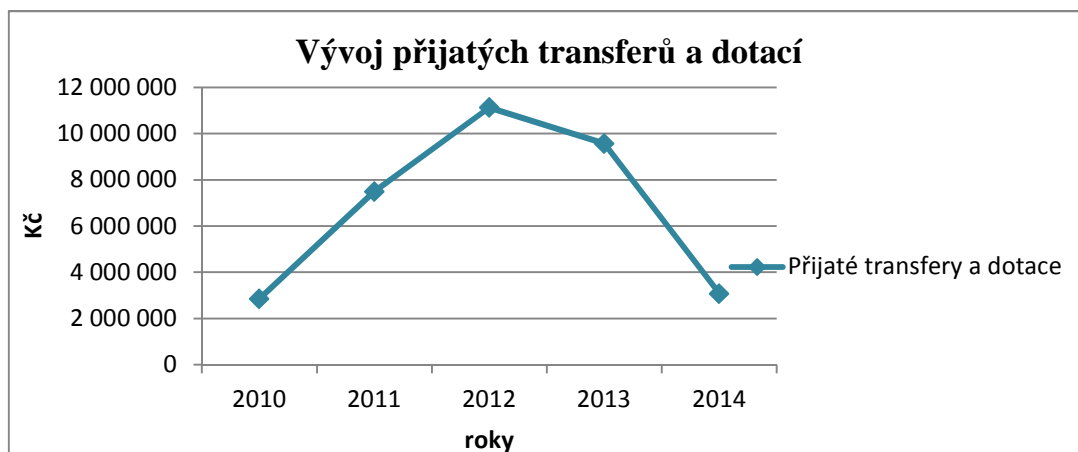
Nejvýznamnějšími kapitálovými příjmy pro obec za celé sledované období jsou příjmy z prodeje pozemků. V roce 2010 byly tyto příjmy nejvyšší, a to 4 543 364 Kč. Obec se v tomto roce rozhodla prodat několik pozemků, které měla ve svém vlastnictví pro vybudování nových parcel. Tento prodej měl vliv i na následující rok, kdy se doprodávaly některé další parcely. V ostatních letech již obec nedisponovala tak výraznými kapitálovými příjmy. Nejnižší kapitálové příjmy byly dosaženy v roce 2014. Jejich hodnota činila pouhých 142 158 Kč, což je o 4 401 206 Kč méně oproti roku 2010.

Kromě nejvýznamnějších kapitálových příjmů z prodeje majetku obec dále disponuje s kapitálovými příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí a přijatými příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku.

4.3.4 PŘIJATÉ TRANSFERY A DOTACE

Jelikož obce nejsou založeny za účelem podnikání a dosahování zisku, mají pro ně přijaté transfery a dotace, a to jak investiční transfery, tak neinvestiční transfery, velký význam. Přijaté transfery a dotace proto představují významnou součást celkových příjmů obce. Dotace může obec čerpat ze státního rozpočtu, státních mimorozpočtových fondů, evropských fondů či z rozpočtu Středočeského kraje.

Graf 9 Vývoj přijatých transferů a dotací v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Obec disponuje převážně s neinvestičními transfery, na které má ze zákona nárok, jedná se o tzv. nárokovatelné dotace. Jejich výše záleží na rozhodnutí vyšších samosprávných celků, které je schvalují každoročně v rámci sestavování rozpočtu jednotlivých úrovní. V grafu 9 je znázorněn vývoj přijatých jak investičních, tak neinvestičních dotací.

V roce 2012 byl nárůst způsoben přijatou dotací na opravu základní školy a v roce 2013 výrazné neinvestiční transfery z rozpočtu Středočeského kraje na rekonstrukci kulturního domu ve výši 5 638 912 Kč.

Tab. 10 Struktura přijatých transferů a dotací v letech 2010 -2014 (v Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Neinvestiční přijaté transfery	2 228 646	7 478 816	1 818 758	7 795 361	2 835 641
Investiční přijaté transfery	0	0	6 153 208	0	0
Převody z vlastních fondů hospodářské (podnik.) činnosti	624 144	16 207	1 105 086	264 207	240 857
Převody z rozpočtových účtů	0	0	2 050 000	1 512 000	0
Celkem přijaté transfery a dotace	2 852 790	7 495 023	11 127 052	9 571 568	3 076 498

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

4.4 ANALÝZA VÝDAJŮ

Analýza výdajů je nejprve zaměřena na celkový podíl jednotlivých položek na výdajích a následně si jednotlivé položky detailně rozebereme. Postup bude tedy obdobný jako u analýzy příjmů.

Výdaje se dle ekonomického hlediska dělí na běžné výdaje a kapitálové výdaje. Běžné výdaje jsou takové výdaje, které jsou spojeny s každodenním chodem obce, obec z nich v následujících letech nemá žádný užitek. Kdežto kapitálové výdaje jsou takové výdaje, z kterých má obec v budoucích letech užitek, a proto jsou pro obec velmi významné. Tyto kapitálové výdaje jsou nejčastěji použity na pořízení, výstavbu a rekonstrukci obecního majetku. Výši kapitálových výdajů mohou ovlivnit výdaje běžné a zároveň jsou pro kapitálové výdaje důležité i získané dotace.

Tab. 11 Struktura skutečných výdajů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Běžné výdaje	23 649 157	23 531 331	16 737 963	23 287 607	14 917 229
Kapitálové výdaje	5 514 809	1 801 463	8 621 540	2 394 021	3 166 905
Výdaje celkem	29 163 966	25 332 794	25 359 503	25 681 628	18 084 134

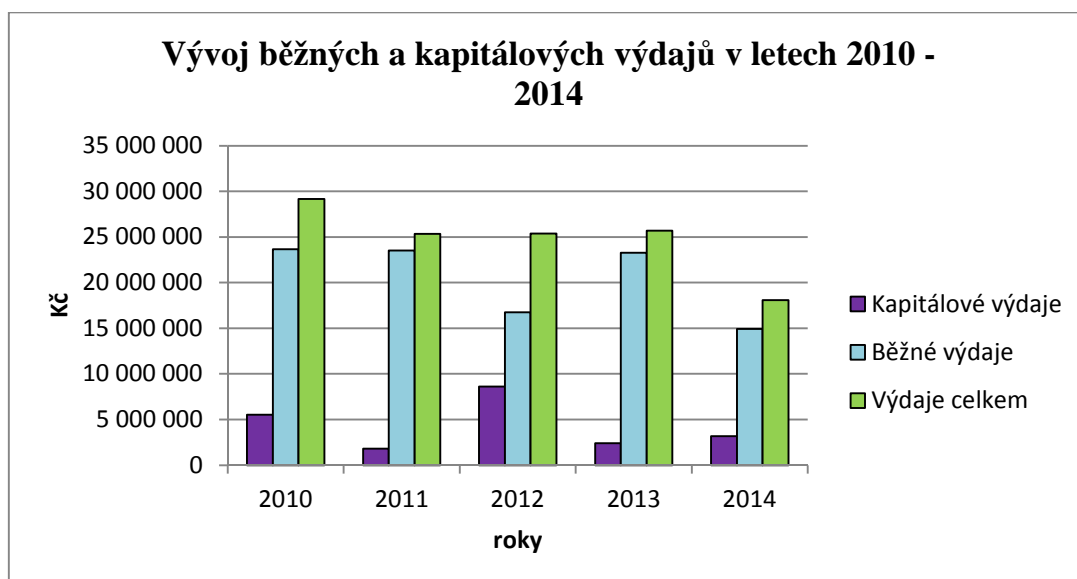
Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

Dle vývoje uvedeného v tabulce 11 je patrné, že běžné výdaje jsou mnohem vyšší než výdaje kapitálové. Běžné výdaje se vyvíjely téměř konstantně kromě let 2012 a 2014. V roce 2012 běžné výdaje klesly oproti roku předcházejícímu o 6 793 368 Kč a v roce 2014 klesly běžné výdaje oproti předcházejícímu roku o 8 370 378 Kč. V tomto roce byly běžné výdaje také nejnižší za celé sledované období. Důvodem vyšších běžných výdajů v roce 2013 byla údržba chodníků v několika částech obce Žiželice a údržba dešťové kanalizace.

Vývoj kapitálových výdajů již není tak vyrovnaný. Vyšší kapitálové výdaje se projeví v roce 2010, a to z důvodu výstavby inženýrských sítí pro výstavbu rodinných domů, a v roce 2012. V tomto roce byly kapitálové výdaje nejvyšší. Oproti roku předcházejícímu vzrostly o 6 820 077 Kč, důvodem byla již zmiňovaná rekonstrukce základní školy.

Graf č. 10 Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

V tomto grafu č. 10 je přehledně zobrazen vývoj kapitálových, běžných výdajů a výdajů celkem. Kapitálové výdaje oproti běžným výdajům tvoří menší část na celkových výdajích.

4.4.1 BĚŽNÉ VÝDAJE

Mezi nejčastější běžné výdaje obce patří výdaje na platy zaměstnanců, na opravu a udržování obecního majetku, na nákup materiálu, na nákup drobného dlouhodobého majetku a také běžné výdaje na dotace a příspěvky příspěvkovým organizacím, kterými jsou mateřská škola a základní škola.

Podíl běžných výdajů na celkových výdajích se za celé období pohybuje přes 80 %, jak nám uvádí tabulka 12, kromě roku 2012. Jak již bylo zmíněno, v tomto roce proběhla investice na rekonstrukci základní školy, tím pádem byly v tomto roce navýšeny kapitálové výdaje (tab. 13).

Tab. 12 Podíl běžných výdajů na celkových výdajích v letech 2010 – 2014 (v %)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Běžné výdaje	23 649 157	23 531 331	16 737 963	23 287 607	14 917 229
Výdaje celkem	29 163 966	25 332 794	25 359 503	25 681 628	18 084 134
Podíl běžných výdajů na celkových výdajích (v %)	81	93	66	91	82

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

4.4.2 KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Za celé sledované období se kapitálové výdaje podílely na celkových výdajích do 20 %. Ojedinelý je rok 2012, kdy podíl kapitálových výdajů tvořil 34 %. Nejvyšší kapitálové výdaje pro obec znamenají rekonstrukce a opravy obecního majetku v podobě budov. V letech 2012 proběhla rekonstrukce zateplení budovy a výměny kotle základní školy a v roce 2013 - 2014 proběhla rekonstrukce kulturního domu.

Tab. 13 Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2010 – 2014 (v %)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Kapitálové výdaje	5 514 809	1 801 463	8 621 540	2 394 021	3 166 905
Výdaje celkem	29 163 966	25 332 794	25 359 503	25 681 628	18 084 134
Podíl běžných výdajů na celkových výdajích (v %)	19	7	34	9	18

Zdroj: vlastní zpracování dle FIN 2 – 12 M obce Žiželice

4.5 FINANČNÍ ANALÝZA OBCE ŽIŽELICE

Tato část práce je zaměřena na výpočet a zhodnocení vybraných ukazatelů finanční analýzy, které byly popsány v teoretické části. Finanční analýza se ptá i na otázku zadluženosti obce, která bude vypočítána pomocí dluhové služby, která je významnou součástí při monitoringu obce.

4.5.1 UKAZATELE LIKVIDITY

Ukazatele likvidity měří schopnost obce plnit své krátkodobé závazky. Proto jsou také někdy nazývány jako ukazatele krátkodobé solventnosti.

4.5.1.1 BĚŽNÁ LIKVIDITA

Ukazatel vyhodnocuje, kolikrát by byla obec schopna splatit své závazky, pokud by zpeněžila veškerá svá oběžná aktiva. Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je menší riziko platební neschopnosti. Problémem tohoto ukazatele je, že není jisté, že všechny pohledávky započtené v ukazateli budou splaceny do 1 roku.

Tab. 14 Vývoj běžné likvidity v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Oběžná aktiva	5 181 886	4 164 865	3 944 183	3 032 207	6 420 324
Krátkodobé závazky	10 512 340	10 512 340	10 330 757	4 785 116	910 602
Běžná likvidita	0,50	0,40	0,39	0,64	7,05

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy obce Žiželice

Pokud se běžná likvidita v obci dostane mezi kritické hodnoty 0 až 1, znamená to, že není schopna uhradit své krátkodobé závazky z oběžných aktiv. Pak je nucena financovat tyto závazky z prodeje dlouhodobého majetku. Pro obec je výhodnější, pokud hodnota běžné likvidity překročí hranici 1, svědčí to o její větší schopnosti a jistoty, že uhradí své závazky.

Z tabulky 14 vidíme, že až do roku 2013 se obec pohybovala v kritických hodnotách mezi 0 a 1. Důvodem této rizikové hodnoty bylo nevyplacení příslibených dotací. Nejpříznivější je rok 2014, kdy hodnota běžné likvidity vystoupala na 7,05. V tomto roce již obec obdržela veškeré příslibené dotace.

4.5.1.2 OKAMŽITÁ LIKVIDITA

Okamžitou likviditu zajišťují peníze, prostředky na bankovním účtu obce či hotovost uložená na krátkodobých obchodovatelných cenných papírech. Tyto položky tvoří krátkodobý finanční majetek. Hodnota okamžité likvidity by se měla pohybovat kolem 0,2 až 0,5, což by poukazovalo na to, jakou část běžných výdajů je obec schopna pokrýt okamžitě likvidními prostředky.

Následující tabulka 15 popisuje vývoj okamžité likvidity. Roky 2010 – 2013 jsou z pohledu tohoto ukazatele velice vyhovující. To poukazuje na skutečnost, že obec je schopna pokrýt okamžitě své krátkodobé závazky krátkodobými finančními prostředky. Výrazný je rok 2014, kdy hodnota okamžité likvidity poukázala na významné snížení krátkodobých závazků, jelikož obec uskutečnila několik plateb svým dodavatelům, kteří se podíleli na rekonstrukci KD, a tím jí klesl závazek vůči těmto dodavatelům.

Tab. 15 Vývoj okamžité likvidity v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Krátkodobý finanční majetek	4 267 566	3 268 266	3 268 266	1 698 303	5 285 143
Krátkodobé závazky	10 512 340	10 512 340	10 330 757	4 785 116	910 602
Okamžitá likvidita	0,41	0,31	0,32	0,36	5,81

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy obce Žiželice

4.5.2 UKAZATELE ZADLUŽENOSTI

Slouží k podávání přehledů o finanční situaci v oblasti využívání cizích zdrojů.

4.5.2.1 UKAZATEL VĚŘITELSKÉHO RIZIKA

Ukazatel věřitelského rizika vyjadřuje podíl celkových zdrojů na celkových zdrojích obce. Pokud ukazatel dosahuje hodnot vyšších než 25 % (což je maximální hranice ukazatele), pak hrozí riziko, že se obec dostane do finančních potíží. Tento ukazatel je hlídán Ministerstvem financí, který jej kontroluje při monitorování hospodaření obcí. Z tabulky 16 vidíme, že se obec za celé sledované období nedostala do finančních potíží, jelikož ukazatel věřitelského rizika ani v jednom ze sledovaných let nepřesáhl hodnotu 25 %

Tab. 16 Vývoj ukazatele věřitelského rizika v letech 2010 -2014 (v Kč)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Cizí zdroje	21 012 340	20 030 757	16 233 272	12 885 116	8 210 602
Celková aktiva	140 289 619	114 221 907	119 023 196	124 968 345	126 961 772
Ukazatel věřitelského rizika (v%)	15	17	13	10	7

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy obce Žiželice

4.5.2 KOEFICIENT SAMOFINANCOVÁNÍ

Koeficient samofinancování udává, do jaké míry je obec schopna pokrýt své potřeby z vlastních zdrojů. Při nižších hodnotách klesá stabilita obce. Koeficient samofinancování je opakem ukazatele věřitelského rizika, to znamená, že pokud tyto dva ukazatele zadluženosti sečteme, dostaneme 100 %. Jak je vidět z tabulky č. 17, obec je ve všech letech stabilní. Je schopna pokrýt své potřeby z vlastních zdrojů.

Tab. 17 Vývoj koeficientu samofinancování v letech 2010 – 2014 (v %)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Vlastní kapitál	119 277 280	81 305 062	102 789 923	112 083 229	118 751 170
Celková aktiva	140 289 619	114 221 907	119 023 196	124 968 345	126 961 772
Koeficient samofinancování (v %)	85	73	87	90	93

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy obce Žiželice

4.6 DLUHOVÁ SLUŽBA

Tab. 18 Vývoj dluhové služby v letech 2010 – 2014 (v %)

číslo řádku	název položky	odkaz na rozpočtovou skladbu	stav k 31.12. 2010	stav k 31.12. 2011	stav k 31.12. 2012	stav k 31.12. 2013	stav k 31.12. 2014
1	daňové příjmy (po konsolidaci)	třída 1 ¹	12 698 021	13 595 620	13 186 125	12 891 333	16 469 608
2	nedaňové příjmy (po konsolidaci)	třída 2 ¹	1 353 005	1 463 623	1 780 451	1 391 183	2 314 967
3	přijaté dotace - finanční vztah	položka 4112 + 4212 ²	910 200	886 600	510 645	460 800	549 400
4	dluhová základna	ř. 1+ř. 2+ř. 3	14 961 226	15 945 843	15 477 221	14 743 316	19 333 975
5	úroky	položka 5141	238 724	198 713	184 693	152 483	164 809
6	splátky jistin a dluhopisů	položky 8xx2 a 8xx4	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000
7	splátka leasingu	položka 5178	0	0	0	0	0
8	dluhová služba	ř. 5+ř. 6+ř. 7	1 038 724	998 713	984 693	952 483	964 809
9	ukazatel dluhové služby (v %)	ř. 8 děleno ř. 4	6,94	6,26	6,36	6,46	4,99

¹ skutečně dosažené daňové příjmy v tř. 1 a nedaňové příjmy v tř. 2

² dotace souhrnného finančního vztahu (položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby)

Zdroj: vlastní zpracování dle rozvahy obce Žiželice

Tabulka 18 zobrazuje vývoj dluhové služby za sledované období. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, tento ukazatel dluhové služby nesmí přesáhnout hodnotu 30 %. V uvedené tabulce se hodnoty dluhové služby pohybují pod 10 %, a to i přesto, že v roce 2012 a 2014 došlo k rozsáhlým investicím (rekonstrukce základní školy a kulturního domu). Pro obec to znamená, že její zadlužení je nízké a obec nemusí předkládat zprávu Ministerstvu financí o svém hospodaření, jelikož nebyla ani v jednom ze sledovaných let překročena hodnota 30 %.

5 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat finanční zdroje, s kterými obec Žiželice hospodaří, zda tyto finanční zdroje dokáže obec efektivně využívat a následně vyvrátit či potvrdit, zda obec hospodaří ziskově či ztrátově.

V této kapitole se zaměřím na zhodnocení výsledků v této práci a pokusím se obci Žiželice navrhnout několik řešení k efektivnějšímu hospodaření v budoucích letech. Ke zlepšení hospodaření obce vedou dva způsoby a to snížení výdajů, nebo zvýšení příjmů do rozpočtu obce. Pro navýšení příjmů do rozpočtu se obec musí zaměřit na nedaňové příjmy, jelikož tyto příjmy může obec ovlivnit svou činností. Naopak daňové příjmy vycházejí ze zákona, proto o jejich výši obec nerozhoduje.

5.1 NAVÝŠENÍ DANĚ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ

Daň z nemovitých věcí je jedinou svěřenou daní, ze které veškeré příjmy, které se vyberou, plynou do rozpočtu obce, ve které se daná nemovitost nachází. Zákon o dani z nemovitých věcí č. 338/1992 Sb., v platném znění ukládá obci pravomoc vydáním obecně závazné vyhlášky změnit koeficient, který připadá obci podle počtu obyvatel. Tento koeficient obec může zvýšit či naopak snížit až o tři kategorie. Dále pak dle zákona může obec vyhláškou stanovit místní koeficient ve výši 2, 3, 4, 5.

V současné době v obci Žiželice žije zhruba 1530 obyvatel, tudíž spadá do kategorie nad 1000 obyvatel a do 6000 obyvatel, pro tuto kategorii je státem určený koeficient 1,4. Místní koeficient zde zavedený není.

V následující tabulce 19 jsou uvedeny případné výnosy z daně z nemovitých věcí, pokud by se současný koeficient 1,4 navýšil na 2,0, po zavedení místních koeficientů.

Tab. 19 Dopad na příjem z daně z nemovitých věcí při zvýšení a zavedení místního koeficientu

Místní koeficient	Koeficient 1,4	Koeficient 2,0
1	2 243 848	4 487 696
2	4 487 696	8 975 332
3	6 731 544	13 463 088
4	8 975 392	17 950 784
5	11 219 240	22 438 480

Zdroj: vlastní výpočet

Pokud by se koeficient zvýšil o jednu kategorii z hodnoty 1,4 na 2,0 a zavedl by se místní koeficient 1, pak by do obecního rozpočtu plynulo 4 487 696 Kč, to je oproti roku 2014, kdy byl koeficient 1,4, o 2 243 848 Kč více.

Toto řešení by obci přineslo vysoké navýšení příjmů do rozpočtu. Obec by však musela uvážit, zda je finanční situace obyvatel obce natolik dostatečná, aby zatížení pro občany nebylo příliš vysoké.

5.2 POČET PŘIHLÁŠENÝCH OSOB

Obcím je velký objem daňových příjmů poskytován dle rozpočtového určení daní. Jedná se o sdílené daně, které obec nemůže ovlivnit, a patří sem, jak již bylo zmíněno, daň z příjmu FO a DPH. Rozpočtové určení daní přerozděluje tyto finanční prostředky dle počtu obyvatel.

Obec se potýká s problémem, kdy zde žije spousta obyvatel, kteří nemají v obci Žiželice trvalé bydliště a na které jsou vynakládány finanční prostředky z rozpočtu obce. Ale jelikož jsou tyto lidé přihlášení v jiné obci či městě, obci z těchto obyvatel neplynou žádné finanční prostředky.

Návrhem řešení tohoto stavu, by mohla být především taková opatření, která by motivovala tyto obyvatele k přihlášení v této obci. Například nevyhovění občanům, kteří žádají o úpravu veřejného prostranství či místních komunikací u svého domu, či podobné akce, které by musela obec hradit ze svého rozpočtu. Nebo upřednostnění dětí trvale přihlášených obyvatel do místní mateřské školky.

Hlavním cílem těchto opatření je, aby lidé s nahlášeným trvalým bydlištěm v jiné obci, kteří v obci žijí a využívají veřejných statků, které obec spravuje ze svého rozpočtu, se přihlásili k trvalému pobytu v obci. Tím by obci plynulo více finančních prostředků do rozpočtu.

5.3 POPLATKY

a) Poplatek za psa

Dle zákona o místních poplatcích je maximální sazba za jednoho psa 1500,- Kč. Obec Žiželice každoročně vybírá poplatek za psa ve výši 60,- Kč. Při porovnání s maximální výší a vybíranou výší poplatku by se obec mohla rozhodnout pro navýšení příjmů do rozpočtu u navýšení tohoto poplatku. Obec za vybraný poplatek občanům zajistí známku pro psa s údajem o čísle popisném a názvem obce.

Pro porovnání jsem si vybrala navýšení o 40,- Kč, 90,- Kč a 120,- Kč. Pro obec by neefektivnější bylo navýšení o 120,- Kč, pak by se ale mohlo stát, že tato částka již nebude pro občany adekvátní a poplatek nebudou platit vůbec. Dle mého názoru by bylo vhodné navýšení poplatku o 90,- Kč. Jedná se o adekvátní částku, kterou by občané obce mohli být ochotni zaplatit. Obci by se výnosy z tohoto poplatku zvýšily o 150 %. Zároveň by obec mohla navýšené příjmy z poplatku za psa investovat do košů a sáčků na psí exkrementy.

Tab. 20 Výnos z poplatku ze psa při různých sazbách

Sazba poplatku za psa za rok (v Kč)	Výnos z poplatku (v Kč)
60	16 140
100	16 900
150	40 350
180	48 420

Zdroj: vlastní výpočet

b) Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru a přepravy

Z hlediska místních poplatků v obci se jedná o nejvýznamnější příjem. V současné době je vybíraná částka 490,- za osobu. Pokud by se obec rozhodla obecně závaznou vyhláškou tento poplatek navýšit, mohlo by to vést k významnému navýšení příjmů rozpočtu. V roce 2014 příjmy z provozu systému shromažďování, sběru a přepravy činily 567 718,- Kč. Pokud bychom navýšili poplatek o 60,-Kč a 100,- Kč, pak by příjmy do rozpočtu byly několikanásobně navýšeny. Konkrétní navýšení je zobrazeno v následující tabulce.

Tab. 21 Výnos z poplatku za provoz systému shromažďování, sběru a přepravy

Sazba poplatku za rok (v Kč)	Výnos z poplatku (v Kč)
490	567 910
550	637 450
590	683 810

Zdroj: vlastní výpočet

5.4 VÝSTAVBA NOVÝCH RODINNÝCH DOMŮ

Obec již od roku 2010 prodává pozemky v části obce „Na Vinicích,“ které má ve svém vlastnictví. V současné době je k dispozici ještě 6 volných parcel v této lokalitě. Cena za jednu parcelu činí 400,- Kč/m². K dispozici je celkem 7 105 m². Pokud se obci podaří prodat veškeré tyto pozemky, do rozpočtu obce přibude 2 842 000,- Kč.

Jelikož Žiželice mají velmi výhodnou lokalizační polohu u dálnice D11, která spojuje Prahu s Hradcem Králové, je o tuto obec z hlediska výstavby rodinných domů velký zájem. Proto se obec dále snaží odkupovat pozemky od soukromých vlastníků, aby poskytla obyvatelům možnost výstavby nových rodinných domů v obci, a tím zvýšila také počet obyvatel žijících v obci.

Příliv nových lidí do obce by mělo za následek hned několik navýšení v rozpočtu: zvýšení příjmů z prodeje pozemků, zvýšení příjmů z daně z nemovitosti a zvýšení daňových příjmů podle rozpočtového určení daní.

CELKOVÉ ZHODNOCENÍ

Obec Žiželice při finanční analýze vykazovala uspokojivé hodnoty. Co se týče monitorujících ukazatelů pro Ministerstvo financí, pak ukazatel věřitelského rizika za celé sledované období nepřekročil rizikovou hodnotu 25 %. Běžná likvidita sice nevykazovala tolik uspokojivé hodnoty, ale pohyb hodnot v intervalu od 0 do 1 byl způsoben tím, že obec spolufinancovala projekty na rekonstrukci základní školy a kulturního domu a čekala na proplacení od poskytovatelů dotací. Proto bych hospodaření obce vyhodnotila jako příznivé. O tom také svědčí vývoj příjmů a výdajů v obci, kdy se obec nedostává do extrémně záporných hodnot, ba naopak v letech 2012 a 2014 hospodařila přebytkově.

6 ZÁVĚR

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo zhodnocení hospodaření vybrané obce Žiželice a formulace návrhů na zlepšení hospodaření přílivem vyšších příjmů do rozpočtu obce či naopak snížením výdajů rozpočtu obce.

V práci byla provedena analýza příjmů a výdajů, která poukázala na skutečnost, že obec hospodařila v letech 2010, 2011 a 2013 ztrátově a v letech 2012 a 2014 přebytkově. Obec se snaží o každoroční vyrovnaný rozpočet, přesto, jak je vidět z deficitních let hospodaření, ne vždy je snahy docíleno. Za deficitní hospodaření ve většině případů vede snaha o rozvoj obce, které by mělo vést ke zvýšení spokojenosti a životní úrovně obyvatel obce. Přestože se obec snaží využívat dotačních programů, na některé akce musí vynaložit vlastní finanční prostředky.

Navržená doporučení v této bakalářské práci by mohla být použita jako podklady pro zastupitelstvo obce při řešení otázky, zda obec hospodaří se svými finančními prostředky efektivně, jaké návrhy by mohly vést ke snížení výdajů rozpočtu a naopak ke zvýšení příjmů rozpočtu. Dále bude tato práce otisknuta v místním zpravodaji, kdy pomocí této práce budou občané obce informováni, jak obec Žiželice za léta 2010 – 2014 hospodařila.

7 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

TIŠTĚNÉ ZDROJE

BŘEŇ, J. Průvodce obecní samosprávou pro členy zastupitelstva obce. Praha: Raabe, 2010. 90 s. ISSN 1802-8187.

CÍSAŘOVÁ, E., PAVEL, J. Průvodce komunálními rozpočty, aneb, Jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu. Praha: Transparency International - Česká republika, 2008. 94 s. ISBN 978-80-87123-06-5.

DAŘÍLKOVÁ, Š. Sociologické aspekty obce Žiželice nad Cidlinou. Brno, 2015. 21 s.

DITTRICHOVÁ, J., PTATSCHEKOVÁ, J., JINDRA, V. Základy financí. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. 187 s. ISBN 978-80-7435-074-0.

HEJZLAROVÁ, E., ADAMUSOVÁ M. Komunitní rozpočtování pro samouky a samoučky. 1. vyd. Praha: Fórum 50%, 2010. 12 s. ISBN 978-80-904447-1-3.

KADEŘÁBKOVÁ, J., PEKOVÁ J. Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

KÁŇA, P. Základy veřejné správy: [vybrané kapitoly veřejné správy pro studium žáků středních škol a maturitní témata k ústní maturitní zkoušce z předmětu Veřejná správa]. 2., dopl., přeprac. vyd. Ostrava: Montanex, 2007. 375 s. ISBN 978-80-7225-244-2.

KOUDELKA, Z. Samospráva. Praha: Linde, 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.

LAJTKEPOVÁ, E. Veřejné finance v České republice: teorie a praxe. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2013. 130 s. ISBN 978-80-7204-861-8.

MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. Vyd. 1. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

NEDOROST, L., LUKÁŠKOVÁ E., TUPÝ J., TOMAŠTÍK, L., Veřejná ekonomika I.: veřejný sektor a veřejná správa. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010. 126 s. ISBN 978-80-7318-947-1.

NEVĚČNÁ, I. Základy veřejné správy. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. 148 s. ISBN 978-80-244-3799-6

NOVOTNÝ, V. Územní samospráva České republiky. 1. vyd. Praha: CEVRO Institut, 2007. 70 s. ISBN 978-80-86816-22-7.

OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek – po novele zákona o účetnictví. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, J. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, J. Hospodaření obcí a rozpočet. Vyd. 1. Praha: Codex Bohemia, 1997. 289 s. ISBN 80-85963-34-5.

PEKOVÁ, J. Veřejné finance: úvod do problematiky. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PONIKELSKÝ, P. Organizace regionálního rozvoje. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011. 126 s. ISBN 978-80-87174-10-4.

PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

Příručka člena zastupitelstva obce. Vyd. 1. Praha: VCVS ČR, 2002. 180 s. ISBN 80-238-9120-0.

ŽEHROVÁ, J. a PFEIFEROVÁ D. Finance municipalit. Vyd. 2. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2010. 168 s. ISBN 978-80-213-2024-6.

ZÁKONY A USNESENÍ

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o dani z nemovitých věcí č. 338/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení vlády ČR č. 346/2004, o regulaci zadluženosti obcí a krajů pomocí ukazatele dluhové služby.

INTERNETOVÉ ZDROJE

doc. Ing. Jaroslav Pilný, CSc. Hospodaření s majetkem obcí [on-line]. 2014 [cit. 5. 4. 2016].

Dostupné z: (<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6643218>)

Ing. Kameníčková, V. CSc. Sdílené daně – vývoj a očekávání [on-line]. 2014 [cit. 13. 4. 2016].

Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6649698>)

Sedmíhradská, L. Rozpočtový proces obcí v ČR [on-line]. 2003 [cit. 13. 4. 2016]. Dostupné z:

<http://nb.vse.cz/~sedmih/zlin-2003.pdf>

Ing. Kotrba, R. Zprávy Ministerstva financí ČR [on-line]. 2004 [cit. 13. 4. 2016]. Dostupné z:

http://www.denik.obce.cz/go/dokumenty/Z_mf/rok_04/3_04/text3_04.htm

Český statistický úřad, Počet obyvatel v obcích Středočeského kraje k 1. 1. 2016 [on-line]. 2016

[cit. 23. 4. 2016]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/mesta_a_obce

MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Monitoring hospodaření obcí – soustava informativních a monitorujících ukazatelů 2012 [on-line]. 2011 [cit. 8. 5. 2016].

Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_monitoring_hospodareni_obci.html

Obec Žiželice [online]. 2012, [cit. 8. 5. 2016]. Dostupné z: <http://www.zizelice.cz>

MATERIÁLY OBCE ŽIŽELICE

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí (FIN 2 - 12 M) sestavený ke dni 31.12 2010.

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí (FIN 2 - 12 M) sestavený ke dni 31.12 2011

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí (FIN 2 - 12 M) sestavený ke dni 31.12 2012

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí (FIN 2 - 12 M) sestavený ke dni 31.12 2013

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, regionálních rad a dobrovolných svazků obcí (FIN 2 - 12 M) sestavený ke dni 31.12 2014

Rozvaha obce Žiželice sestavena ke dni 31.12 2010

Rozvaha obce Žiželice sestavena ke dni 31.12 2011

Rozvaha obce Žiželice sestavena ke dni 31.12 2012

Rozvaha obce Žiželice sestavena ke dni 31.12 2013

Rozvaha obce Žiželice sestavena ke dni 31.12 2014

8 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Schéma rozpočtového procesu

Obr. 2 Obecné schéma běžného rozpočtu

Obr. 3 Obecné schéma kapitálového rozpočtu

Obr. 4 Vztah mezi běžným rozpočtem a kapitálovým rozpočtem

Obr. 5 Schéma příjmů municipalit v ČR

Obr. 6 Schéma výdajů municipalit v ČR

9 SEZNAM TABULEK

- Tab. 1 Rozdělení samosprávy
- Tab. 2 Stanovení počtu členů zastupitelstva
- Tab. 3 Výpočet ukazatele dluhové služby
- Tab. 4 Vyrovnanost schváleného rozpočtu v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 5 Vývoj skutečných příjmů a výdajů v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 6 Rozpočtové třídění skutečných příjmů rozpočtu v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 7 Jednotlivé položky daňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 8 Plnění daňových příjmů
- Tab. 9 Plnění nedaňových příjmů
- Tab. 10 Struktura přijatých transferů a dotací v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 11 Struktura skutečných výdajů v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 12 Podíl běžných výdajů na celkových výdajích v letech 2010 – 2014 (v %)
- Tab. 13 Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2010 – 2014 (v %)
- Tab. 14 Vývoj běžné likvidity v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 15 Vývoj okamžité likvidity v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 16 Vývoj ukazatele věřitelského rizika v letech 2010 – 2014 (v Kč)
- Tab. 17 Vývoj koeficientu samofinancování v letech 2010 – 2014 (v %)
- Tab. 18 Vývoj dluhové služby v letech 2010 – 2014 (%)
- Tab. 19 Dopad na příjem z daně z nemovitých věcí při zvýšení a zavedení místního koeficientu
- Tab. 20 Výnos z poplatku ze psa při různých sazbách

Tab. 21 Výnos z poplatku za provoz systému shromažďování, sběru a přepravy

10 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Vývoj skutečných příjmů a výdajů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Graf 2 Procentní podíl jednotlivých položek na celkových příjmech v letech 2010 – 2014 (v %)

Graf 3 Vývoj daňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Graf 4 Podíl jednotlivých položek daňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Graf 5 Vývoj daňových příjmů za sledované období 2010 – 2014 (v Kč)

Graf 6 Vývoj nedaňových příjmů za sledované období 2010 – 2014 (v Kč)

Graf 7 Zastoupení a vývoj nedaňových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Graf 8 Vývoj kapitálových příjmů v letech 2010 – 2014 (v Kč)

Graf 9 Vývoj přijatých transferů a dotací v letech 2010 – 2014

Graf 10 Podíl běžných a kapitálových výdajů na celkových výdajích v letech 2010 – 2014 (v Kč)

11 SEZNAM ZKRATEK

ČR – Česká republika

MF – Ministerstvo financí

FO – Fyzická osoba

PO – Právnická osoba

ZPF – Zemědělský půdní fond

DPPO – Daň z příjmu právnických osob

DPFO – Daň z příjmu fyzických osob

DPH – Daň z přidané hodnoty

ZŠ – Základní škola

KD – Kulturní dům